

APSTIPRINU:
Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras direktors

Andris Ozols

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras 2016. gada publiskais pārskats

**Rīga
2017**

SATURA RĀDĪTĀJS

1. Pamatinformācija	4
1.1. Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (turpmāk LIAA) juridiskais statuss, funkcijas un struktūra	4
1.2. Darbības virzieni un mērķi	7
1.3. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas	7
2. Finanšu resursi un LIAA 2016. gada darbības rezultāti	9
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	9
2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultatīvo rādītāju izpildes analīze	11
2.2.1. Uzņēmējdarbības un inovācijas veicināšanas valsts atbalsta pasākumu īstenošana	11
2.2.2. Latvijas uzņēmumu konkurētspējas un eksportspējas sekmēšana starptautiskajos tirgos, īstenojot eksporta veicināšanas pasākumus	19
2.2.3. Ārvalstu tiešo investīciju piesaistes stratēģijas “POLARIS process” īstenošana	25
2.2.4. Valsts atbalsta administrēšana	30
2.2.5. Latvijas kā pievilcīga tūrisma galamērķa atpazīstamības veicināšana	32
2.3. Veiktie pētījumi	36
2.4. Sadarbības partneru finansēto programmu projekti	37
2.5. Būtiskākie pakalpojumi	37
3. Pārskats par LIAA vadības un darbības uzlabošanas sistēmām	38
4. LIAA personāls	39
5. Komunikācija ar sabiedrību	40
5.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	40
5.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar LIAA darba kvalitāti un to rezultāti	45
5.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	45
6. Plānotie pasākumi 2017. gadā	46
6.1. Galvenie uzdevumi	46
6.2. Plānotie sadarbības projekti un pētījumi	47
6.3. Finanšu saistības	47

Godātais lasītāj!

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (turpmāk LIAA) ir sagatavojusi un nodod Jūsu vērtējumam 2016. gada Publisko pārskatu. Šajā pārskatā apkopota būtiskākā informācija par LIAA darbības virzieniem un paveikto 2016. gadā, kā arī sasniedzamajiem rezultātiem 2017. gadā.

2016. gadā noslēdzās LIAA darbības stratēģijas trīs gadu cikls, kas iezīmēja *būtiskas pārmaiņas* aģentūras darbībā un struktūrā, gan noslēdzot 12 gadu darba periodu, kur LIAA pildīja Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu sadarbības iestādes funkcijas, gan gada sākumā, LIAA pievienojot un pārņemot Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) funkcijas.

Liels izaicinājums bija uzsākt īstenot ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda aktivitāšu ieviešanas pasākumus, kur LIAA 2016. gadā bija jāizveido 15 reģionālās struktūrvienības Latvijas reģionos pasākuma “Reģionālie biznesa inkubatori un radošo industriju inkubators” ietvaros, kā arī jāizveido Vienotais tehnoloģiju pārnese centrs (VTPC) jeb Tehnoloģiju departaments, kas nodrošinātu projekta “Tehnoloģiju pārnese programmas” ieviešanu un īstenošanu.

Reorganizācijas rezultātā tika izveidoti četri jauni departamenti: Biznesa inkubatoru departaments, Eiropas fondu pēcuzraudzības departaments, Tehnoloģiju departaments un Tūrisma departaments, bet likvidēta Programmu sadarbības iestāde.

Nemot vērā uzņēmēju interesi un ieteikumus, kā arī izteikto vēlēšanos turpināt saņemt LIAA pakalpojumus, viens no svarīgākajiem uzdevumiem bija aktivitāšu pēctecības nodrošināšana ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodā un savlaicīga aktivitāšu atsākšana 2016. gadā.

Pirmajā pusgadā pēc projektu iesniegumu apstiprināšanas Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā LIAA uzsāka īstenot projektu “Starptautiskās konkurētspējas veicināšana” un “Latvijas starptautiskās konkurētspējas veicināšana tūrismā”, bet otrajā pusgadā – “Inovācijas motivācijas programma”, “Apmācību īstenošana ārvalstu investoru piesaistei” un “Tehnoloģiju pārnese programma”, un pasākumu “Reģionālie biznesa inkubatori un radošo industriju inkubators”.

Neskatoties uz būtiskajām izmaiņām LIAA funkcijās un ES fondu administrētajās aktivitātēs, LIAA 2016. gadā turpināja īstenot pasākumus Latvijas uzņēmumu konkurētspējas un eksportspējas veicināšanai starptautiskajos tirgos un ārvalstu investīciju apjoma pieaugumam.

Nozīmīgākais notikums, par ko aģentūra saņēma ļoti atzinīgu novērtējumu, bija LIAA organizētais piektais Centrāleiropas un Austrumeiropas un Ķīnas premjerministru samīts, kura ietvaros LIAA organizēja Biznesa forumu. Forums pulcēja gandrīz 1000 uzņēmumu vadītājus un augsta līmeņa amatpersonas no Ķīnas, Centrālās un Austrumeiropas valstīm.

Lai pabeigtu izpildīt uzliktās saistības, LIAA 2017. gadā turpinās nodrošināt 2007.-2013. gada ES fondu projektu pēcuzraudzību vairāk nekā 1000 projektiem 13 aktivitātēs, veicot šīs funkcijas nodrošināšanu līdz pat 2025. gadam, kad atbilstoši aktivitāšu Ministru kabineta noteikumiem beigsies pēcuzraudzības termiņš pēdējiem 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periodā īstenojamiem projektiem.

Vēlos pateikties LIAA klientiem un sadarbības partneriem par sadarbību, kā arī aģentūras darbiniekiem par profesionālo darbu un sasniegtajiem rezultātiem 2016. gadā!

Ar cieņu,
direktors

Andris Ozols

1. Pamatinformācija

1.1. Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (turpmāk LIAA) juridiskais statuss, funkcijas un struktūra

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr.814 2003. gada 24. decembrī (prot. Nr.65,29.§) tika reorganizēta bezpeļņas organizācija valsts akciju sabiedrība „Latvijas Attīstības aģentūra” un izveidota valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (turpmāk – LIAA), kas darbu sāka 2004. gada 1. februārī.

Pamatojoties uz Publisko aģentūru likuma Pārejas noteikumu 2. punktā noteikto, ministriņām bija jāizvērtē uz iepriekšējā Publisko aģentūru likuma pamata izveidoto aģentūru darbība, un līdz 2013. gada 1. janvārim Ministru kabinetam jāpieņem lēmums par attiecīgās aģentūras turpināšanu, aģentūras likvidēšanu vai reorganizēšanu.

2012. gadā Ekonomikas ministrija sagatavoja LIAA juridiskā statusa maiņai nepieciešamos dokumentus, kas paredzēja, ka ar 2013. gada 1. janvāri LIAA maina juridisko statusu un kļūst par ekonomikas ministra pakļautībā esošu tiešās pārvaldes iestādi, saglabājot iestādes iepriekšējo nosaukumu „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra”, kā arī attiecībā uz valsts atbalsta un ārvalstu finanšu instrumentu līdzekļu administrēšanu saglabājot iepriekšējo padotības formu – pārraudzību.

Ar 2013. gada 1. janvāri LIAA juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, struktūru un pārvaldi, finansēšanas avotus, tiesības, tiesiskuma nodrošināšanas un pārskatu sniegšanas kārtību nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums un 2012. gada 11. decembra Ministru kabineta izdotie noteikumi Nr.857 „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras nolikums”.

Ekonomikas ministrs iestādes pakļautību īsteno ar Ekonomikas ministrijas (turpmāk – EM) starpniecību.

Saskaņā ar nolikumu LIAA ir šādas funkcijas:

- 1) īstenot pasākumus Latvijas uzņēmumu eksportspējas paaugstināšanai un ārējās tirdzniecības veicināšanai;
- 2) iesaistīt Latvijas ekonomikā ārvalstu investīcijas;
- 3) veicināt uzņēmējdarbības uzsākšanu un attīstību, inovācijas un tehnoloģiju pārnesi;
- 4) sekmēt inovatīvu uzņēmējdarbību, tai skaitā sekmējot sadarbību starp pētniecības un uzņēmējdarbības sektoriem;
- 5) īstenot pasākumus saskaņā ar valsts atbalsta programmām;
- 6) nodrošināt Eiropas Savienības fondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzfinansēto aktivitāšu administrēšanu;
- 7) īstenot Tūrisma likumā noteiktā funkcijas.

Lai izpildītu nolikumā noteiktās funkcijas, LIAA veic šādus uzdevumus:

- 1) veicina uzņēmumu investīciju projektu izstrādi un atbalsta konkurētspējīgus projektus;
- 2) izstrādā priekšlikumus valsts atbalsta programmām;
- 3) izveido, ievieš un administrē valsts atbalsta un ārvalstu finanšu instrumentu līdzekļu vadības, uzraudzības un kontroles sistēmu;
- 4) sniedz priekšlikumus uzņēmējdarbības vides uzlabošanai;
- 5) organizē inovāciju un tehnoloģiju pārneses, investīciju piesaistes un ārējās tirdzniecības veicināšanas pasākumus, nodrošinot komunikāciju ar iesaistītajām pusēm;
- 6) nodrošina iestādes pārstāvniecību darbību ārvalstīs;
- 7) sniedz informatīvus, konsultatīvus, un citus normatīvajos aktos paredzētos publiskos pakalpojumus;
- 8) vietējā un starptautiskajā tūrisma tirgū popularizē tūrisma iespējas Latvijā;
- 9) organizē Latvijas tūrisma pakalpojumu sniedzēju – komersantu (komercsabiedrību) un organizāciju – piedalīšanos starptautiskajos tūrisma gadatirgos;

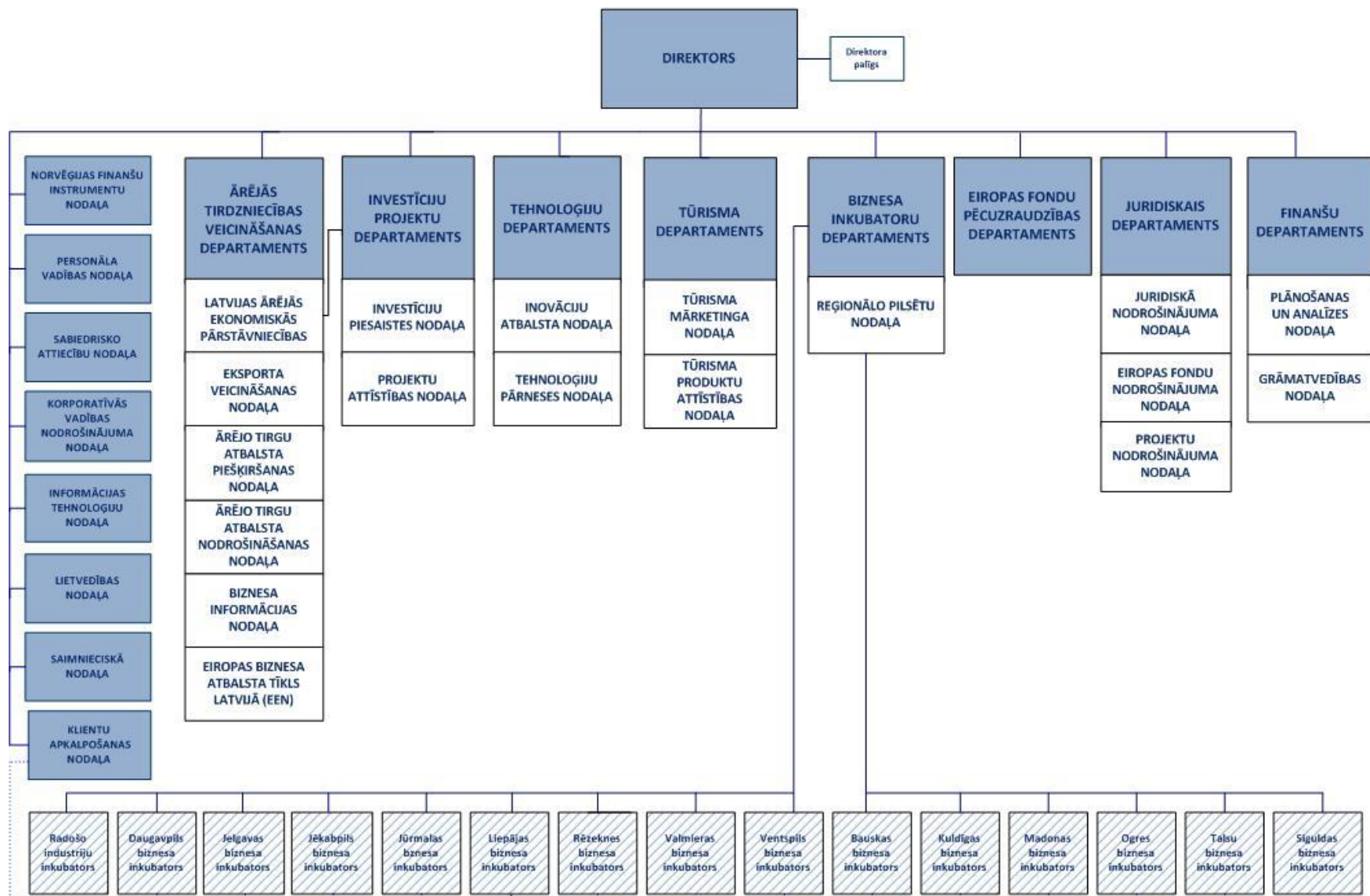
- 10) sadarbībā ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem – komersantiem (komercsabiedrībām) un organizācijām – īsteno tūrisma attīstības veicināšanas pasākumus;
- 11) izstrādā tūrisma attīstības projektus, atbalsta to īstenošanu un piedalās tajos;
- 12) organizē pasākumus un nodrošina vidi jaunu uzņēmumu veidošanas un attīstībai;
- 13) veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

LIAA struktūra izveidota atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasībām. Darba organizāciju nosaka LIAA un struktūrvienību reglamenti.

LIAA organizatorisko struktūru skatīt pārskata 6

LATVIJAS INVESTĪCIJU UN ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRAS STRUKTŪRSHĒMA (01.09.2016.)

1.2. Darbības virzieni un mērķi

LIAA misija (darbības virsmērķis) – sekmēt Latvijas uzņēmumu konkurētspēju un eksportspēju starptautiskajos tirgos, veicināt ārvalstu investīciju apjomu pieaugumu, kā arī īstenot tūrisma attīstības valsts politiku un valsts politiku inovāciju jomā, nodrošinot kvalitatīvus un klientu vēlmēm, normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošus pakalpojumus.

LIAA darbības stratēģijā ir noteikti šādi darbības virzieni:

1. virziens – Uzņēmējdarbības un inovācijas veicināšanas valsts atbalsta pasākumu īstenošana.
2. virziens – Latvijas uzņēmumu konkurētspējas un eksportspējas sekmēšana starptautiskajos tirgos, īstenojot eksporta veicināšanas pasākumus.
3. virziens – Latvijas ārējās konkurētspējas pieauguma veicināšana, īstenojot ārvalstu tiešo investīciju piesaistes stratēģiju “POLARIS process”.
4. virziens – Valsts atbalsta administrēšana.
5. virziens - Latvijas kā pievilcīga tūrisma galamērķa atpazīstamības veicināšana.
6. virziens - Tūrisma puduru veidošanas veicināšana.
7. virziens – Tūrisma pakalpojumu kvalitātes attīstība.
8. virziens - Latvijas tūrisma produkta iekļaušana kopējā Baltijas jūras reģiona valstu tūrisma piedāvājumā.

LIAA prioritātes:

1. Nodrošināt uz klientu orientētu LIAA pakalpojumu sniegšanu un attīstību, izmantojot pieejamos resursus un optimizācijas iespējas.
2. Īstenot investīciju piesaisti atbilstoši valsts un tās iedzīvotāju interesēm.
3. Nodrošināt Latvijas uzņēmumu eksporta veicināšanu.
4. Nodrošināt inovācijas un tehnoloģiju pārneses procesu veicināšanu.
5. Nodrošināt normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošu ES programmu, projektu un citu ārvalstu finanšu instrumentu ieviešanas uzraudzību un finansējuma apguves kontroli.
6. Nodrošināt cilvēkresursu efektīvu vadību, veicinot visu līmeņu darbinieku attīstību un iesaistīšanu LIAA mērķu sasniegšanā.
7. Īstenot Latvijas kā tūrisma galamērķa atpazīstamības veicināšanas pasākumus (mārketinga aktivitātes) ārvalstu mērķa tirgos.
8. Īstenot pasākumus Latvijas tūrisma nozares konkurētspējas uzlabošanai un vietējā tūrisma veicināšanai.

1.3. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas

1. Ieviešot efektīvāku tūrisma nozares pārvaldību, Saeimā 2015. gada 17. decembrī tika pieņemti un 2016. gada 1. februārī stājās spēkā grozījumi Tūrisma likumā, apstiprinot Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) pievienošanu LIAA. Ministru kabineta 2015. gada 29. decembra rīkojumā Nr.820 “Par Tūrisma attīstības valsts aģentūras likvidāciju” noteiktā nodrošināšanai, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta pirmajai daļai un otrās daļas 1.punktam LIAA **ar 2016. gada 1. februāri** ir izveidots Tūrisma departaments, kas ir pārņēmis visas TAVA saistības un nodrošina to izpildi.
2. Lai nodrošinātu LIAA administrēto ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda projektu pēcuzraudzību, ar **2016. gada 1. aprīli** tika likvidēts Eiropas fondu departaments un izveidots Eiropas fondu pēcuzraudzības departaments saskaņā ar Ministru kabineta 2010.

- gada 9. novembra noteikumu Nr.1041 "Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība" 30.2.apakšpunktu, kas paredz, ka Maksājumu iestāde maksājumu pieprasījumus un maksājumu rīkojumus no LIAA pieņem līdz 2016. gada 31. martam, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, iepriekš norādīto MK noteikumu savlaicīgai, nepārtrauktai un kvalitatīvai LIAA funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai.
3. Pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas 2016. gada 26. februāra vēstuli Nr.322-1-1698 "Par LIAA nolikuma grozījumiem" kas paredz LIAA kā finansējuma saņēmēju Eiropas Savienības fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodā plānotā 1.2.2.2.pasākuma „Inovāciju motivācijas programma” un 1.2.1.2.pasākuma “Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai” īstenošanai **ar 2016. gada 1. aprīli** tika izveidota Tehnoloģiju nodaļa, bet lai nodrošinātu savlaicīgu, nepārtrauktu un kvalitatīvu LIAA noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, ar 2016. gada 11. jūliju Tehnoloģiju nodaļa tika likvidēta un izveidots Tehnoloģiju departaments.
  4. Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 1. decembra noteikumu Nr.678 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt augstas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu eksporta proporciju" 3.2.1.2.pasākuma "Starptautiskās konkurētspējas veicināšana" īstenošanas noteikumu" īstenošanu, **ar 2016. gada 1. aprīli** tika izveidota Ārējās tirdzniecības veicināšanas departamenta Ārējo tirgu atbalsta piešķiršanas nodaļa un Ārējās tirdzniecības veicināšanas departamenta Ārējo tirgu atbalsta nodrošināšanas nodaļa
  5. **2016. gada 30. jūnijā** likvidēta Programmu sadarbības iestāde saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 9. novembra noteikumu Nr.1041 "Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība" 30.2.apakšpunktu, kas paredz, ka Maksājumu iestāde maksājumu pieprasījumus un maksājumu rīkojumus no LIAA pieņem līdz 2016. gada 31. martam, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, iepriekš norādīto MK noteikumu savlaicīgai, nepārtrauktai un kvalitatīvai LIAA funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai.
  6. **Ar 2016. gada 11. jūliju** likvidēta Biznesa inkubatoru nodaļa un izveidots Biznesa inkubatoru departaments Ministru kabineta 2016. gada 3. maija noteikumu Nr.279 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" pamatojoties uz 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.6.pasākuma "Reģionālie biznesa inkubatori un radošo industriju inkubators" īstenošanas noteikumi" 14. punktā noteiktā nodrošināšanai
  7. **Ar 2016. gada 1. augustu** izveidota Latvijas Ārējā ekonomiskā pārstāvniecība Amerikas Savienotajās Valstīs un Ārējās tirdzniecības veicināšanas departamenta Latvijas ārējās ekonomiskās pārstāvniecības Amerikas Savienotajās Valstīs vadītāja valsts civildienesta ierēdņa I (viena) amata vieta pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas 2016. gada 1. jūlija vēstuli Nr.324-1-6056 "Par Latvijas Ārējo ekonomisko pārstāvniecību ASV".
  8. Ar 2016. gada 30. jūniju likvidēta Finanšu departamenta Struktūrfondu maksājuma nodaļa.
  9. Ar 2016. gada 1. aprīli reorganizēts Juridiskais departaments, likvidējot Iepirkumu pārbaudes nodaļa, un izveidojot jaunu – Projektu nodrošinājuma nodaļu.

2. Finanšu resursi un LIAA 2016. gada darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

LIAA faktiskie izdevumi 2016. gadā bija 88,4 milj. *euro* jeb 97,8% no plānotajiem izdevumiem, no kuriem 5,4 milj. *euro* jeb 6,1% LIAA izlietoja pamatfunkciju īstenošanai un 83,0 milj. *euro* jeb 93,9% tika izlietoti ES politiku instrumentu un pārējo ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras valsts budžeta finansējums
un tā izlietojums 2015. un 2016. gadā

1.tabula (*euro*)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2015. gadā faktiskā izpilde	2016. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	137 457 307	90 377 380	90 015 534
1.1.	dotācijas	136 657 044	89 631 453	89 631 453
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	357 929	598 149	287 667
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	430 429	119 328	67 964
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
1.5.	transferti	11 905	28 450	28 450
2.	Izdevumi	128 718 441	90 377 380	88 373 989
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	128 245 583	90 024 957	88 113 721
2.1.1.	kārtējie izdevumi	15 368 276	12 636 095	11 077 962
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	105 277 434	70 209 172	69 918 022
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	7 599 873	7 179 690	7 117 737
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	472 858	352 423	260 268

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras valsts budžeta izdevumi
2015. un 2016. gadā sadalījumā pa programmām un apakšprogrammām

2.tabula (*euro*)

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/apakšprogrammas nosaukums	2015. gada faktiskā izpilde	2016. gada faktiskā izpilde
	Kopā	128 718 441	88 373 989
25.00.00	Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana	0	62 800
27.12.00	LIAA darbības nodrošināšana	1 085 431	1 083 936
28.00.00	Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana	3 333 703	3 279 354
30.00.00	Tūrisma politikas ieviešana	0	524 069

99.00.00	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	0	436 240
61.06.00	Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)	16 099 335	14 577 154
62.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par ERAF finansējumu (2007-2013)	7 374 556	6 951 141
62.06.00	Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekti (2007-2013)	89 104 735	46 109 070
62.07.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)	0	7 994 665
62.20.00	Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)	0	1 021 610
63.06.00	Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007-2013)	7 679 279	1 922 228
67.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Kopienas iniciatīvu finansējumu (2007-2013)	0	101
67.06.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti	585 413	323 544
69.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu	29 124	0
70.05.00	Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007-2013)	1 733 210	0
71.06.00	Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	1 693 655	4 088 077

Ziedojumus 2016. gadā LIAA nav saņēmusi.

2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultatīvo rādītāju izpildes analīze

2.2.1. Uzņēmējdarbības un inovācijas veicināšanas valsts atbalsta pasākumu īstenošana

Darbības virziena mērķis.

Savlaicīgi un atbilstoši kvalitātē nodrošināt 2007.-2013. gada plānošanas perioda ES fondu programmu uzraudzību (līdz 31.03.2016.) un pēcuuzraudzību, un 2014.-2020. gada plānošanas perioda ES fondu projektu ieviešanu un īstenošanu.

Īstenojot šajā darbības virzienā noteiktos uzdevumus, atbalsta pasākumi tika sniegti gan interesentiem, kas tikai plāno uzsākt uzņēmējdarbību vai ir uzsākšanas sākumposmā, gan tiem, kas jau aktīvi un mērķtiecīgi strādā, bet nepieciešams attīstīt jau esošo uzņēmējdarbību vai apgūt jaunas zināšanas un kompetences, tamdēļ šo darbības virzienu varētu iedalīt šādās apakšgrupās:

- uzņēmējdarbības uzsākšana un inovācijas veicināšana;
- ES fondu programmu administrēšana (pēcuuzraudzība).

Uzņēmējdarbības uzsākšana un inovācijas veicināšana.

Finansējumu darbības virziena īstenošanai nodrošināja budžeta programmas/apakšprogrammas:

- 62.07.00 „Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)”;
- 71.06.00 „Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana”.

Inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programma

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.-2016. gadam ieviešanu

LIAA no 2009. gada, ERAF un ES līdzfinansētās aktivitātes „Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai” ietvaros **īstenoja projektu “Inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programma”**, kas noslēdzās 2015. gada 31. decembrī. Programmas mērķis bija informēt un iedrošināt pēc iespējas plašāku sabiedrības daļu uzsākt uzņēmējdarbību, celt uzņēmējdarbības prestižu sabiedrības acīs, sekmēt sabiedrības izpratni par inovācijas lomu konkurētspējas veicināšanā, kā arī informēt sabiedrību par norisēm saistībā ar inovācijām un to potenciālu, tādējādi mudinot pievērsties inovatīvu risinājumu izstrādei un pielietošanai

Programmas ietvaros 2014. un 2015. gadā notika visas iepļānotās un pēdējās ES fondu 2007. - 2013. gada plānošanas perioda aktivitātes. Ekonomikas ministrija atbalstīja programmas darbības termiņa pagarināšanu līdz 2015. gada 31. decembrim, kur aktivitāšu nodrošināšanai tika izlietots iepirkumu procedūru rezultātā ietaupītais finansējums 190 000 *euro* apmērā.

Programmas rezultatīvie rādītāji tika izteikti ar tajā iesaistīto dalībnieku skaitu. 2014. gadā tika plānots iesaistīt 7538 dalībniekus, faktiski tika sasniegts 9650 dalībnieku skaits, 2015. gadā plānotais – 775 dalībnieki, sasniegtais – 838 dalībnieki. Kopumā programmā tika sasniegts 38 660 iesaistīto dalībnieku kopskaits.

2.3.1.2. aktivitāte “Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai” būtiski veicināja sabiedrības informētību par uzņēmējdarbību, tās uzsākšanu un inovācijas lomu uzņēmējdarbības attīstībā, kā rezultātā tika sekmēta arī jaunu uzņēmumu veidošanās. Līdz ar to viens no svarīgākajiem uzdevumiem bija aktivitātes pēctecības nodrošināšana Eiropas Savienības fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodā. Iespējami

savlaicīga aktivitātes atsākšana 2016. gadā bija būtiska arī no mārketinga un pozitīvas publicitātes viedokļa, lai nezaudētu to pasākumu atpazīstamību, kas guvuši popularitāti ilgākā laika periodā, piemēram, "Ideju kauss", DEMOLA u.c.

LIAA viens no galvenajiem uzdevumiem 2016. gadā bija kļūt par 1.2.2.2. pasākuma „Inovāciju motivācijas programma” finansējuma saņēmēju, lai turpinātu iepriekšējā plānošanas periodā veiktās un ieviestu jaunas aktivitātes inovāciju un jauno tehnoloģiju jomā.

Līdz ar to svarīgākie plānotie pasākumi šajā periodā bija sadarbība ar Ekonomikas ministriju par 1.2.2.2. pasākuma „Inovāciju motivācijas programma” nosacījumiem, tiesību aktu projektu saskaņošana ar atbildīgajām institūcijām, 1.2.2.2. pasākuma „Inovāciju motivācijas programma” projekta iesnieguma sagatavošana un saskaņošana atbilstoši vērtēšanas kritērijiem.

Paveiktā rezultāts bija 2016. gada 14. novembrī starp LIAA un Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (turpmāk - CFLA) parakstītā vienošanās Nr.1.2.2.2./16/I/001 par projekta „Inovāciju motivācijas programma” īstenošanu līdz 2023. gada 31. decembrim, plānojot projekta kopējos izdevumus 5 303 932 eiro apmērā, ko veido ERAF finansējums – 4 508 342 *euro* apmērā un valsts budžeta finansējums - 795 590 *euro* apmērā.

Pārskata periodā tika uzsākta projekta īstenošana, kopumā pasākumos iesaistot 3461 dalībnieku.

Detalizēta informācija par projektu “Inovāciju motivācijas programma” un tās īstenošanas nosacījumiem ir pieejama LIAA tīmekļa vietnes www.liaa.gov.lv sadaļā *Fondi*.

Biznesa inkubatori (2016. gadā paveiktais)

Lai nodrošinātu ERAF un Eiropas Savienības līdzfinansētās darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.3.2.1. aktivitātes „Biznesa inkubatori” ietvaros īstenoja projektu "**Biznesa inkubatoru attīstība Latvijā**", kas noslēdzās 2015. gada 31. decembrī *pēctecību* 2014.-2020. gada plānošanas periodā, 2016. gada 3. maijā tika izdoti MK noteikumi Nr. 279 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 prioritārajās nozarēs" 3.1.1.6. pasākuma "Reģionālie biznesa inkubatori un radošo industriju inkubators", kur LIAA tika noteikta kā šī pasākuma projekta iesniedzēja CFLA.

Nodrošinot un īstenojot virkni aktivitātes ieviešanai noteikto prasību izpildi, LIAA un CFLA 2016. gada 05. oktobrī noslēdza vienošanos Nr. 3.1.1.6/16/I/001 par darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" pasākuma "Reģionālie biznesa inkubatori un radošo industriju inkubators" projekta (turpmāk sadaļā “Biznesa inkubatori” - Projekts) īstenošanu līdz 2023. gada 31. decembrim. Projekta plānotais finansējums ir 30,8 miljoni *euro*, ko veido ERAF finansējums 26 198 233 eiro apmērā un valsts budžeta finansējums 4 623 217 *euro* apmērā.

Projekta mērķis ir atbalstīt jaunu dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu komersantu izveidi un attīstību Latvijas reģionos, nodrošinot fiziskām personām (biznesa ideju autoriem), kuri veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību, sīkiem (mikro), maziem un vidējiem komersantiem uzņēmējdarbībai nepieciešamās konsultācijas, apmācības un pasākumus par vispārīgiem uzņēmējdarbības jautājumiem, mentoru atbalstu, vidi (telpas) un grantu līdzfinansējumu komersantu darbības izmaksām.

Īstenojot projekta ieviešanu, LIAA pārskata gadā izveidoja 15 LIAA biznesa inkubatorus dažādās Latvijas pilsētās, t.sk. specifisku Radošo industriju inkubatoru Rīgā, kas sniedza atbalstu personām un komersantiem uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai.

Līdz gada beigām LIAA tika saņemti vairāk nekā 125 pieteikumi uzņemšanai kādā no biznesa inkubatoriem. Pieteikumi tika saņemti visos biznesa inkubatoros, kuros bija atvērta uzņemšana. Lielākā aktivitāte iesniegto pieteikumu skaita ziņā bija vērojama Jelgavas, Jūrmalas, Madonas, Radošo industriju un Rēzeknes biznesa inkubatoros.

Detalizēta informācija par projektu "Biznesa inkubatori" un tās īstenošanas nosacījumiem ir pieejama LIAA interneta mājaslapas sadaļā *Fondi*.

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.–2016. gadam ieviešanu

Projekts "Biznesa inkubatoru attīstība Latvijā",

LIAA no 2009. gada ERAF un Eiropas Savienības līdzfinansētās darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.3.2.1. aktivitātes „Biznesa inkubatori” ietvaros *īstenoja projektu "Biznesa inkubatoru attīstība Latvijā"*, kas noslēdzās 2015. gada 31. decembrī.

Projekta mērķis bija veicināt jaunu, dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu komersantu veidošanos un attīstību Latvijas reģionos, nodrošinot tos ar komercdarbībai nepieciešamo vidi un konsultatīvajiem pakalpojumiem. Biznesa inkubatora galvenais uzdevums bija radīt sekmīgus jaunus uzņēmumus, kas, atstājot biznesa inkubatoru, būtu finansiāli un ekonomiski patstāvīgi.

Kopumā no 2009. gada līdz 2015. gada 31. decembrim tika sniegts atbalsts 1358 uzņēmumiem un inkubējamajos uzņēmumos izveidotas (saglabātas) darba vietas – 1750.

Biznesa inkubatoru sniegto atbalsta pakalpojumu nodrošināšanai kopā programmas ietvaros (periodā no 2009. līdz 2015. gada 31. decembrim) izlietoti 25.2 milj. *euro*.

Tehnoloģiju pārnese (2016. gadā paveiktais)

Lai straujāk attīstītu pētniecībā balstītu inovatīvu risinājumu izstrādi un to komercializāciju, valdība 2016. gada 25. oktobrī apstiprināja Ekonomikas ministrijas izstrādāto atbalsta programmu uzņēmējiem „Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai”, izdodot MK noteikumus Nr. 692 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt privātā sektora investīcijas P&A" 1.2.1.2. pasākuma "Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai" īstenošanas noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 692), kur LIAA tika noteikta kā Tehnoloģiju pārneses programmas administrētāja.

Šī programma ir pēctecis ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā īstenotajai darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.2.1.2. apakšaktivitātei "Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkti" un 2.1.2.2.4. apakšaktivitātei "MVK jaunu produktu un tehnoloģiju attīstības programma", tomēr ar būtiskiem uzlabojumiem satura ziņā, kā arī lielāku kopējo programmas finanšu apmēru.

Jaunās atbalsta programmas mērķis ir atbalstīt pētniecības rezultātu komercializācijas kompetences attīstīšanu publiskajās pētniecības organizācijās, tādējādi sekmējot šo pētniecības rezultātu komercializāciju gan Latvijā, gan ārvalstīs, nolūkā palielināt pētniecības organizāciju ienākumus no pētījumu rezultātu komercializēšanas vai pārvērst pētījumu rezultātus veiksmīgā uzņēmējdarbībā. Vienlaikus atbalsta programma sekmēs inovāciju ieviešanu, sniedzot atbalstu tiem sīkajiem (mikro), mazajiem un vidējiem komersantiem, kuri tehnoloģiju pārneses ceļā attīstīs jaunus vai būtiski uzlabotus produktus vai tehnoloģijas.

Atbalsta programmas kopējais finansējums ir 40 588 235 *euro*, no tā ERAF līdzekļi ir 34 500 000 *euro*, bet valsts budžeta finansējums - 6 088 235 *euro*.

Programmas ietvaros finansējums tiks novirzīts trim prioritārajiem virzieniem:

- zinātnisko ideju komercializācijai - 27,7 miljoni *euro*;
- uzņēmēju ideju komercializācijai - 8,9 miljoni *euro*;
- atbalsts *start-up* uzņēmumiem - 3,9 miljoni *euro*.

Pārskata periodā svarīgākais uzdevums bija izveidot struktūrvienību - Vienoto tehnoloģiju pārneses centru (VTPC) jeb Tehnoloģiju departamentu, kas nodrošinātu *projekta "Tehnoloģiju pārneses programmas"* un saistošās dokumentācijas sagatavošanu un

iesniegšanu CFLA. Sagatavojot projektu "Tehnoloģiju pārneses programma", tika izvērtēti pasākumi un Tehnoloģiju pārneses sistēmas vajadzības no 2007.-2013. gada programmām "Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai" un "Inovāciju vaučeri MVK", ka arī tika aplūkoti citu valstu tehnoloģiju pārneses sistēmu un programmu piemēri.

2016. gada 29. decembrī tika noslēgta vienošanās ar CFLA par projekta Nr.1.2.1.2/16/I/001 īstenošanu līdz 2022. gada 31. decembrim.

Pārskata perioda beigās tika uzsākts darbs pie LIAA iekšējo noteikumu izstrādes, nosakot detalizētu kārtību atbalsta saņēmēju atlasei, atbalsta piešķiršanai un uzskaitēi.

Aktivitātes ietvaros tiks pieņemti projekti no publiskajām pētnieciskajām organizācijām, mazajiem un vidējiem komersantiem un jaunuzņēmumiem (*start-up*), ko plānots uzsākt 2017. gada 1. un 2. ceturksnī.

Detalizēta informācija par **projektu "Tehnoloģiju pārneses programma"** un tās īstenošanas nosacījumiem ir pieejama LIAA interneta mājaslapas sadaļā *Fondi*.

Norvēģijas finanšu instrumenta 2009. - 2014. gada programmas „Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā” (2016. gadā paveiktais)

2016. gadā LIAA turpināja darbu pie **Norvēģijas finanšu instrumenta 2009. - 2014. gada programmas „Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā”** (turpmāk – Programma) ieviešanas, kuras mērķis ir atbalstīt jaunu komersantu veidošanos tehnoloģiski ietilpīgās nozarēs un atbalstīt esošo komersantu inovatīvu uzņēmējdarbību, radot jaunas inovatīvas vides tehnoloģijas, produktus un procesus.

Programmas ietvaros tiek īstenotas trīs aktivitātes:

- „Zaļā” tehnoloģiju inkubatora izveidošana, kas sniedz atbalstu inovatīvu biznesa ideju attīstībai;
- Neliela apjoma grantu shēmas īstenošana komersantu inkubācijas atbalstam „Zaļo” tehnoloģiju inkubatora ietvaros;
- Atklāta projektu iesniegumu konkursa īstenošana, lai uzņēmējiem sniegtu atbalstu iekārtu iegādei, kas palīdz samazināt atkritumu un emisiju veidošanos un veicina videi draudzīgu risinājumu ieviešanu ražošanas procesā.

2016. gadā ir veiktas 33 pārbaudes projekta īstenošanas vietās. Pārskata periodā ir atbalstīti vairāk nekā 100 ierosināto programmas projektu līgumu grozījumi, izskatīti 6 avansa pieprasījumi, no kuriem tikai 1 netika apmaksāts, kā arī tika veikta virkne programmas progresa pārskatu un starpposma pārskatu izskatīšana.

2016. gadā *atklāta konkursa "Atbalsts "zaļo" tehnoloģiju ieviešanai ražošanā"* ietvaros projekta aktivitātes noslēdzās 11 projektiem, no kuriem 8 līdz gada beigām tika apstiprināti un veikts noslēguma maksājums, savukārt 3 noslēguma pārskati bija izskatīšanas stadijā.

Viena projekta īstenošana tika pārtraukta, kā rezultātā uzņēmums veica avansa maksājuma atmaksu un programmas griezumā ir izveidojies ietaupījums 658 287 EUR apmērā.

Savukārt *neliela apjoma grantu shēmas* ietvaros 2016. gadā 9 projekti pabeidza projekta aktivitātes, iesniedzot LIAA noslēguma pārskatus. No tiem tikai 5 projektiem tika veikts noslēguma maksājums, savukārt 4 noslēguma pārskati vēl netika apstiprināti.

2016. gada 15. jūnijā tika organizēts starptautisks pasākums "*Baltijas Zaļo inovāciju forums*". Forumā piedalījās ~ 300 dalībnieki. Forums sniedza iespēju interesentiem (komersantiem un institūcijām) uzzināt par tendencēm un jau paveikto "zaļo" inovāciju jomā Baltijas valstīs, kā arī informēja par finansējuma piesaistes iespējām inovāciju jomā un ne tikai. Papildus tam tika organizēta B2B sesija, kuras ietvaros Norvēģijas komersanti tikās ar Baltijas valstu uzņēmumiem, institūciju pārstāvjiem. Kopā tika paredzētas 28 B2B tikšanās, bet sesijas laikā tika noorganizētas vēl vairākas papildu B2B tikšanās. Saskaņā ar foruma aptaujas rezultātiem, 75% dalībnieku uzskatīja, ka forums tika organizēts ļoti labi un izcili.

2016. gada oktobrī LIAA nodrošināja Latvijas komersantiem dalību divos pasākumos donorvalstī, kas tika rīkoti divpusējā sadarbības fonda ietvaros. Pirmais atbalsta pasākums bija *dalība Oslo Innovation week*, kas ir ikgadējs notikums Norvēģijas galvaspilsētā Oslo, kā ietvaros piecas dienas norisinās dažādi inovāciju jomai veltīti pasākumi – semināri, forumi, tīklošana, B2B tikšanās utt. Latvijas komersanti devās uz pasākumiem, kā arī piedalījās Oslo Renewable energy and environment cluster (OREEC) rīkotajā pasākumā “*Green Capital: Drivers of the Energy Market*”, kurā tika nodrošināti dalības stendi. Dalības *Oslo Innovation week* mērķis bija veicināt Latvijas komersantu sadarbības tīklu veidošanu donorvalstī, kā arī prezentēt (pitching formātā) sava uzņēmuma inovatīvo biznesa ideju potenciālajiem sadarbības partneriem.

Otrs divpusējās sadarbības pasākums tika rīkots Norvēģijas pilsētā Trondheimā. AS Proneo (Norvēģija) sadarbībā ar LIAA un Zaļo tehnoloģiju inkubatoru jaunuzņēmumiem īstenoja apmācības *FieldTest:Norway*. Pasākuma mērķis bija apmācīt Zaļo tehnoloģiju inkubatora komersantus, sniedzot tiem Norvēģijas ekspertu konsultācijas. Konsultāciju laikā tika sniegtas individuālas apmācības par konkrētā komersanta biznesa idejas potenciāla attīstīšanu sadarbībā ar Norvēģijas P&A speciālistiem, kā arī sniegtas zināšanas par biznesa idejas attīstības iespējām Norvēģijā.

Informācija par Norvēģijas finanšu instrumentu programmu un tās īstenošanas nosacījumiem ir pieejama LIAA tīmekļa vietnes www.liaa.gov.lv sadaļā *Fondi*.

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.–2016. gadam ieviešanu

Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.-2014. gada perioda līdzfinansētā *programmas „Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā”* (turpmāk – Programma) ietvaros 2014./2015. gadā tika aktīvi uzsākta Programmas īstenošana – atklātas projektu pieteikšanās kārtas, vērtēti projekti un noslēgti līgumi.

Programmas ietvaros 2014. gada 7. jūlijā tika parakstīts līgums ar SIA Green Industry Innovation Centre par *iepriekš noteiktā projekta “Zaļo tehnoloģiju inkubators”* īstenošanu, kas projekta aktivitātes noslēdza 2016. gada 30. aprīlī, apgūstot 2 milj. euro.

Tāpat Programmas *Neliela apjoma grantu shēmas ietvaros* tika noslēgti 24 līgumi ar MVU par zaļo inovāciju produktu un tehnoloģiju izstrādi par kopējo finansējumu 2,4 milj. euro.

Savukārt programmas *aktivitātē “Atbalsts “zaļo” tehnoloģiju ieviešanai ražošanā”* tika parakstīti 15 līgumi par projektu īstenošanu, tomēr tikai 13 projektu īstenojami pabeidza projektus. Apgūtais finansējums aktivitātē - 4,5 milj. euro.

Plānotie Programmas rādītāji – “Veiksmīgi attīstītas, piemērotas un komercializētas 15 vides tehnoloģijas un videi draudzīgi produkti”; “Vismaz 10 komersanti uzņemti “Zaļo” tehnoloģiju inkubatorā un saņēmuši pirmsinkubācijas pakalpojumus”; “Vismaz 10 komersanti, kas saņēmuši “Zaļo” tehnoloģiju inkubatora pakalpojumus un neliela apjoma grantu shēmas atbalstu, sekmīgi komercializējuši “zaļo” biznesa ideju” – *ir pārsniegti*. Savukārt par rādītāja – “Radītas 60 “zaļās” darba vietas” izpildi tiek prognozēts, ka tas tiks sasniegts, bet precīzi dati būs pieejami pēc visu projektu noslēguma pārskatu saņemšanas un apstiprināšanas 2017. gadā.

ES fondu programmu administrēšana (pēcuzraudzība) (2016. gadā paveiktais)

Budžeta apakšprogrammas:

Maksājumus finansējuma saņēmējiem darbības virziena ietvaros LIAA nodrošināja šādās budžeta apakšprogrammās:

- 62.06.00 „Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekti (2007-2013)”;
- 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007-2013)”;
- 61.06.00 „Kohēzijas fonda (KF) projekti (2007-2013)”.

Finansējumu darbības virziena īstenošanai un ERAF, ESF, KF (2007-2013) administrēšanai nodrošināja budžeta apakšprogrammas 62.20.00 “Tehniskā palīdzība Eiropas

Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)” un 27.12.00 „LIAA darbības nodrošināšana”.

Pārskata periodā LIAA **noslēdza** 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas perioda projektu īstenošanu, kuru mērķis bija veicināt uzņēmējdarbību ar augstāku pievienoto vērtību, sniedzot atbalstu jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei un ieviešanai ražošanā, radīt jaunas darba vietas, atbalstīt komersantu ieiešanu ārvalstu tirgos, sekmēt sadarbību starp pētniecības un uzņēmējdarbības sektoriem, uzlabot iedzīvotāju dzīves līmeni, u.c.

ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda ietvaros LIAA veica sadarbības iestādes funkcijas, administrējot ESF, ERAF un KF finansējumu nodrošinot **uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu īstenošanu**. LIAA galvenie uzdevumi slēdzot 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periodu 2016. gadā bija projektu ieviešanas progresa pārskatu, maksājumu pieprasījumu izskatīšana un apstiprināšana, pārbaužu veikšana projektu īstenošanas vietās un ar maksājumu veikšanu saistītas darbības. 2016. gadā tika izvērtēti 1028 maksājumu pieprasījumi 11 aktivitātēs, veicot atbalsta maksājumu vairāk nekā 62 milj. *euro*. Lielākais atbalsts 2016. gadā tika izmaksāts projektiem, kas īstenoti darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” apakšaktivitātes „Augstas pievienotās vērtības investīcijas” ietvaros vairāk nekā 17.5 milj. *euro*, darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.5.2.1.1.apakšaktivitātes „Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai” ietvaros vairāk nekā 13.6 milj. *euro*, un darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.1.2.1.1.apakšaktivitātes “Kompetences centri” ietvaros gandrīz 9 milj. *euro*.

No 2016. gada 1. aprīļa LIAA veic pēcuzaudzības funkciju 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periodā īstenotajiem projektiem, veicot gan pārbaudes projektu īstenošanas vietās, gan vērtējot finansējuma saņēmēju gada pārskatus, gan - analizējot finanšu rādītāju datus.

6.tabula. ES fondu administrēšanas rezultatīvie rādītāji

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		Papildu informācija
		Plāns	Izpilde	
Atbilstoši normatīvajiem aktiem administrēti ES fondu projekti	Normatīvajos aktos noteiktajos termiņos un kvalitātē izvērtētie ES fondu finansējuma maksājumu pieprasījumi	850*	1028	Pārsniegts, jo sakarā ar lielo uzņēmēju interesi par atbalsta saņemšanu ERAF (2007.-2013.) apakšaktivitātē 2.3.1.1.1 „Ārējo tirgu apgūšana - ārējais mārketing” tika palielināts pieejamais finansējums minētajai apakšaktivitātei, kā arī lielākoties projekti šajā aktivitātē tika iesniegti par jau notikušajām aktivitātēm, kur kopā ar projekta iesniegumu tika iesniegts arī maksājuma pieprasījums.
	Normatīvajos aktos noteiktajos termiņos	35	110	Pārsniegts, jo pārbaudes galvenokārt tika veiktas 2016.

	un kvalitātē veiktās pārbaudes projektu īstenošanas vietā <i>(pirmslīguma pārbaudes un pārbaudes pirms pēdējā maksājuma veikšanas)</i>			gada pirmajā ceturksnī, kad noritēja intensīvs darbs pie 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas perioda slēgšanas, paralēli vērtējot finansējuma saņēmēju maksājuma pieprasījumus, kas tika iesniegti 2016. gada sākumā.
	Normatīvajos aktos noteiktajos termiņos un kvalitātē veikti uzraudzības pasākumi projektiem pēc to pabeigšanas <i>(t.sk. pārbaudes projektu īstenošanas vietās pēc pēdējā maksājuma veikšanas)</i>	580*	292	Nav sasniegts, jo atbilstoši ES fondu aktivitāšu noteikumiem un 2016. gada 2. augustā sanāksmē Finanšu ministrijā nolemtajam projektu pēcuzraudzība tiek veikta, attiecīgi arī gada pārskati tiek vērtēti tikai tajās aktivitātēs, kur ir veikti ieguldījumi infrastruktūrā vai produktīvā darbībā.
*Precizēts LIAA 2016. gada darba plānā, ņemot vērā aktuālākos datus projektu uzraudzības procesā.				

Budžeta līdzekļu izlietojums 2016. gadā un salīdzinājums ar iepriekšējo gadu atspoguļots 2. tabulā.

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.–2016. gadam ieviešanu

2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periods ir sekmīgi noslēgts. Projektu administrēšanas sistēma ir darbojusies labi, kā rezultātā ES fondu atbalsts vairāk nekā 550 milj. *euro* apmērā palīdzējis pabeigt 5350 projektus 1,46 miljardu *euro* vērtībā.

Liels atbalsts ir sniegts ražošanas projektiem aktivitātē „Augstas pievienotās vērtības investīcijas” ietvaros – vairāk nekā 174 milj. *euro* un aktivitātē “Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādē – atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā” gandrīz 35 milj. *euro*, kopumā atbalstot 298 projektus.

Tika sniegts atbalsts arī ražošanas telpu izveidei vai rekonstrukcijai vairāk nekā 10 milj. *euro*, pabeidzot 8 projektus un sekmējot jaunu darba vietu izveidi.

Nozīmīgu atbalstu, vairāk nekā 63 milj. *euro* saņēma 741 daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāji, veicot ēku siltināšanas darbus.

Tāpat tika atbalstīta centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšana, sniedzot atbalstu, vairāk nekā 71 milj. *euro* 131 projektam.

2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periodā arī tika sekmēta pētniecības projektu īstenošana, aktivitātē “Kompetences centri” sniedzot atbalstu gandrīz 50 milj. *euro*, aktivitātē “Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādē” - gandrīz 7 milj. *euro*.

Šis ES fondu finansējums ir ļāvis Latvijā izveidot jaunas ražotnes, jaunas darba vietas, kā arī sekmējis pētniecības projektu attīstību, kas kopumā ir sekmējis Latvijas tautsaimniecības izaugsmi.

2017. gadā LIAA turpinās veikt pēcuzraudzības funkcijas 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periodā īstenotajiem projektiem 13 aktivitātēs:

- 1) “Atbalsts darba vietu radīšanai”;
- 2) “Augstas pievienotās vērtības investīcijas”;

- 3) "Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi";
- 4) "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu izveidei vai rekonstrukcijai";
- 5) "Atbalsts ieguldījumiem sīko un mazo komersantu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās";
- 6) "Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā";
- 7) "Klasteru programma";
- 8) "Kompetences centri";
- 9) "Atjaunojamo energoresursu izmantojošo koģenerācijas elektrostaciju attīstība";
- 10) "Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai";
- 11) "Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļu saglabāšana, atjaunošana un infrastruktūras pielāgošana tūrisma produktu attīstībai";
- 12) "Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi";
- 13) "Nacionālās nozīmes velotūrisma produktu attīstība".

2017. gadā pēcuzaudzība būs jāveic vairāk nekā 1000 projektiem, šī funkcija ir jānodrošina līdz pat 2025. gadam, kad atbilstoši aktivitāšu Ministru kabineta noteikumiem beigsies pēcuzaudzības termiņš pēdējiem 2007.-2013. gada ES fondu plānošanas periodā īstenotajiem projektiem.

2.2.2. Latvijas uzņēmumu konkurētspējas un eksportspējas sekmēšana starptautiskajos tirgos, īstenojot eksporta veicināšanas pasākumus

Darbības virziena mērķis.

Sekmēt uzņēmējdarbības attīstību, palielinot Latvijas uzņēmēju konkurētspēju Latvijā un starptautiskajos tirgos.

Finansējumu darbības virziena īstenošanai nodrošināja Budžeta programmas/apakšprogrammas:

- 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”;
- 62.07.00 „Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)”;
- 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana”.

2016. gadā paveiktais

Pārskata periodā noritēja intensīvs darbs, lai sagatavotu un iesniegtu CFLA projekta “Starptautiskās konkurētspējas veicināšana” (turpmāk – Projekts) pieteikumu Eiropas Savienības Reģionālās attīstības fonda finansējumam atbilstoši 1.12.2015. apstiprinātajiem Ministru Kabineta noteikumiem Nr.678 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt augstas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu eksporta proporciju" 3.2.1.2. pasākuma "Starptautiskās konkurētspējas veicināšana" īstenošanas noteikumi” (turpmāk MK noteikumi Nr. 678). Projekts tika apstiprināts 2016. gada 4. martā.

2016. gada 16. martā tika *uzsākta komersantu iesniegumu pieņemšana* līguma par atbalsta saņemšanu slēgšanai ar LIAA.

Projekta ieviešanas nodrošināšanai tika veiktas izmaiņas Ārējās tirdzniecības veicināšanas departamentā, izveidojot 2 jaunas nodaļas: Ārējo tirgu atbalsta piešķiršanas nodaļu un Ārējo tirgu atbalsta nodrošināšanas nodaļu.

Līdz 2016. gada 31. decembrim tika saņemti **1141 atbalsta saņēmēju iesniegumi** līguma par atbalsta saņemšanu slēgšanai, noslēgti **1012 līgumi** par atbalsta saņemšanu. Iesniegti 1026 maksājuma pieprasījumi, no tiem **724 ir izvērtēti un apmaksāti** par kopējo atbalsta summu 3 519 593,26 euro.

Nodrošinot Projekta ieviešanu un turpinot īstenot Eiropas Biznesa atbalsta tīkla (Enterprise Europe Network (turpmāk - EEN)) programmu Latvijā, kas tiek finansēta Eiropas Komisijas Konkurētspējas un inovāciju ietvarprogrammas (CIP) ietvaros, komersantiem tika nodrošināta iespēja turpināt saņemt LIAA sniegtos eksporta atbalsta pakalpojumus konkurētspējas veicināšanai.

Eksporta veicināšanas pakalpojumi uzņēmumiem tika sniegti cieši sadarbojoties LIAA projektu vadītājiem Rīgā ar **21 Latvijas pastāvīgajām Ārējām ekonomiskajām pārstāvniecībām** 20 ārvalstīs - Apvienotajos Arābu Emirātos, Apvienotajā Karalistē, Azerbaidžānā, Baltkrievijā, Dānijā, Francijā, Itālijā, Japānā, Kazahstānā, Krievijā, Ķīnā (Pekīnā), Ķīnā (Šanhajā), Lietuvā, Nīderlandē, Norvēģijā, Singapūrā, Somijā, Polijā, Ukrainā, Vācijā un Zviedrijā.

Nodrošinot eksporta atbalsta pakalpojuma ieviešanu, 2016. gadā LIAA noorganizēja **205 uzņēmumu** dalību **25 nacionālos stendos starptautiskajās izstādēs** ASV, Azerbaidžānā, Krievijā, Vācijā, Lielbritānijā, Zviedrijā, Singapūrā, Polijā, Francijā, Nīderlandē un Ķīnā, Spānijā, AAE, Somijā, Honkongā un Azerbaidžānā.

2016. gadā pirmo reizi *nacionālais stends* tika organizēts bioloģiskās pārtikas izstādē “BIOFACH 2016”, Vācijā (Nirnbergā). Izstāde „BIOFACH” ir viena no lielākajām un

populārākajām bioloģiskās pārtikas un dzērienu izstādēm pasaulē ar ļoti lielu dalībnieku un profesionālo apmeklētāju skaitu no visas pasaules. Ar izstādi un LIAA darbu uzņēmēji bija apmierināti. Pēc uzņēmumu vērtējuma kopējais jaunu iegūto kontaktu skaits ir ap 318, bet tādu kontaktu, kuri ietver tālākās sadarbības pazīmes - aptuveni 68. Izstādes laikā tika noslēgti 5 jauni sadarbības līgumi.

Jāatzīmē arī divi Latvijas nacionālie stendi, kuri ir īpaši nozīmīgi jaunu eksporta tirgu apgūvē, kas tika organizēti Ķīnā – Šanhajā pārtikas izstādē “SIAL China 2016” un Ķīnas - Centrālās un Austrumeiropas valstu tirdzniecības produktu izstādē “China CEEC Expo” Ningbo.

Izstādē “SIAL China 2016” Latviju pārstāvēja 11 pārtikas nozares uzņēmumi, iegūstot vairāk nekā 500 jaunu kontaktu, no kuriem 100 ir ar veiksmīgas sadarbības pazīmēm, turklāt jau izstādes norises laikā tika noslēgti 2 sadarbības līgumi. Savukārt notikusī izstāde “China CEEC Expo” bija ne tikai ekonomiski, bet arī politiski nozīmīga, jo tika rīkota 16 +1 sadarbības formāta ietvaros. Latvijai izstādē bija viens no lielākajiem un pamanāmākajiem stendiem – tajā piedalījās 16 uzņēmumi. Rezultātā katrs no uzņēmumiem ieguva vērtīgus kontaktus, tāpat izstādes laikā tika parakstīts nodomu protokols par preču iepirkšanu no Latvijas.

Izstādes laikā sadarbībā ar Ķīnas institūcijām tika atklāts LIAA pārstāvniecības birojs Ningbo, kas sniegs papildu pienesumu Ķīnas – Latvijas ekonomisko sakaru veicināšanā. Ar Ķīnas valdības atbalstu tika atklāta arī pirmā Latvijas produktu pastāvīgā ekspozīcija – tirdzniecības vieta, kurā pašlaik ir pārstāvēti 8 pārtikas un radošo nozaru Latvijas uzņēmumi.

Kā vieni no nozīmīgākajiem 2016. gada pasākumiem jāmin arī LIAA organizētās *Latvijas dienas Baltkrievijā, Japānā, Ķīnā un Lietuvā*, kuru ietvaros visās valstīs tika realizētas plašas mārketinga kampaņas, semināri, kontaktbiržas un izveidoti *pop-up* veikali/prezentācijas, kur tika prezentēts Latvijas ražotāju piedāvājums. Paralēli notika Latvijas produktu degustācijas, pavāru meistarklases, modes skates, kultūras pasākumi, kuru laikā ārvalstu patērētājs guva informāciju par Latvijas garšām, smaržām, kultūras tradīcijām.

2016. gadā tika noorganizētas **40 dažādu nozaru un apjoma tirdzniecības misijas**, kurās kopā piedalījās **295 uzņēmēji**, tai skaitā 7 uzņēmēju delegācijas valsts augstāko amatpersonu vizīšu laikā, kurās piedalījās 110 uzņēmēji. Tirdzniecības misijas tika organizētas AAE, Baltkrievijā, Dānijā, Indonēzijā, Itālijā, Īrijā, Nīderlandē, Krievijā, Kazahstānā, Ķīnā, Lielbritānijā, Lietuvā, Malaizijā, Moldovā, Polijā, Somijā, Ukrainā, Vācijā, Vjetnamā un Zviedrijā.

Jāatzīmē LIAA pirmo reizi organizētā **tirdzniecības misija** uz Vjetnamu, Malaiziju un Indonēziju, kurā piedalījās farmācijas uzņēmumi.

Nemot vērā minētās vizītes pozitīvos rezultātus, gada nogalē tika organizēta arī kosmētikas ražotāju tirdzniecības misija uz Vjetnamu, kas tika apvienota ar kosmētikas ražotāju dalību vadošajā skaistumkopšanas produktu izstādē Āzijā “Cosmoprof Asia Hong Kong 2016”. Abas šīs aktivitātes uzņēmumi vērtē ļoti pozitīvi, nodibināti vairāk nekā 300 biznesa kontakti, tai skaitā ar 25 kosmētikas aģentiem un izplatītājiem Vjetnamā.

Pārskata periodā LIAA aktīvi turpināja strādāt ar Ķīnas tirgu pārtikas un kokrūpniecības nozarē, kurai jau divus gadus pēc kārtas organizēja **tirdzniecības misiju** konferences “Global Wood Trade” (Wuhan) ietvaros. Latvijas kokrūpniecības nozares uzņēmumiem bija iespēja piedalīties kontaktbiržā, kuru apmeklēja vairāk nekā 200 profesionālu iepircēju, un apmeklēt izstādes Šanhajā – “China Wood EXPO”, “China Furniture EXPO un “CFM”, kurās visās bija ar kokrūpniecību saistītas halles, gūstot plašu priekšstatu par tirgu un galvenajiem spēlētājiem šajā reģionā. Papildus Ningbo pilsētā LIAA pārstāvniecība organizēja individuālas tikšanās B2B formātā, kur ar Latvijas uzņēmējiem tikās profesionāli iepircēji.

Papildus minētajam, LIAA noorganizēja **45 Latvijas uzņēmumu individuālās vizītes uz ārvalstīm**: AAE – 3, Baltkrieviju - 1, Dāniju – 2, Franciju – 2, Japānu – 4, Itāliju – 3, Krieviju

– 1, Ķīnu - 2, Lietuvu – 7, Norvēģiju - 1, Singapūru - 4, Somiju – 6, Ukrainu - 3, Vāciju – 6. Dalījumā pa nozarēm, visvairāk individuālās vizītēs ir devušies sekojošu nozaru uzņēmumi: pārtika - 9, būvniecība – 8, kokapstrāde un mēbeļu ražošana – 6, inženierozares – 5, vieglā rūpniecība – 3, IKT - 2, farmācija, kosmētika – 2, citi – 10.

2016. gadā LIAA apstrādāja **829 pieprasījumus/eksporta projektus**. Lielākais pieprasījumu skaits saņemts LIAA pārstāvniecībās Lielbritānijā, Zviedrijā, Francijā, Somijā Vācijā, Polijā, Nīderlandē un Japānā. Pieprasījumi saņemti tādās jomās kā inženierozares, vieglā rūpniecība, pārtika, pakalpojumi, kokapstrāde, būvniecība, ķīmija/farmācija, radošās nozares, IKT, transports un loģistika, poligrāfija un iepakojums, citi.

Pārskata periodā noorganizētas **9 žurnālistu vizītes**, kopumā Latviju apmeklēja 30 žurnālisti – no Ukrainas, Azerbaidžānas, Somijas, Ķīnas, Lielbritānijas, Lietuvas, Nīderlandes un Kazahstānas, lai veidotu publikācijas un sižetus par divpusējo ekonomisko sadarbību.

Noorganizētas **36** ienākošās potenciālo **sadarbības partneru vizītes**.

Atbilstoši Latvijas uzņēmumu interesēm un izvēlētajiem mērķa tirgiem LIAA no tās rīcībā esošajām ārvalstu kompāniju datu bāzēm **atlasīja potenciālos sadarbības partnerus**, tādejādi sniedzot atbalstu uzņēmējiem biznesa partneru meklēšanā un **biznesa piedāvājumu izplatīšanā**.

Nozīmīgākais notikums 2016. gadā, kura organizēšanā LIAA bija būtiska loma, bija **5. Centrāleiropas un Austrumeiropas un Ķīnas premjerministru tikšanās/samits**, kura ietvaros LIAA no 4. līdz 6. novembrim organizēja **Biznesa forumu**. Forums pulcēja gandrīz 1000 uzņēmumu

vadītājus un augsta līmeņa amatpersonas no Ķīnas un Centrālās un Austrumeiropas valstīm – Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Čehijas, Slovākijas, Slovēnijas, Ungārijas, Bulgārijas, Rumānijas, Horvātijas, Bosnijas un Hercegovinas, Serbijas, Melnkalnes, Maķedonijas un Albānijas. Biznesa forums deva iespēju tikties Ķīnas un 16 Centrālās un Austrumeiropas valstu uzņēmumu vadītājiem, amatpersonām un lēmumu pieņēmējiem, lai veicinātu sadarbību un ekonomiskos sakarus iesaistīto valstu starpā.

Biznesa foruma galvenās tēmas bija transports un loģistika, tirdzniecība, dzīves stils un tūrisms, kā arī industrializācija un ilgtspējīga attīstība, ietverot arī IKT un finanšu komponentes.

Dalībniekiem tika piedāvāta iespēja ne tikai piedalīties plenārsesijās un diskusijās par sadarbības iespējām starp Ķīnas un citu valstu uzņēmumiem dažādās tautsaimniecības jomās, bet arī nepastarpināti dibināt kontaktus ar potenciāliem sadarbības partneriem ārvalstīs. Tādejādi šāda starptautiski nozīmīga foruma norise Latvijā ļāva iepazīstināt pasaules valstu biznesa līderus ar Latvijas uzņēmējdarbības vides priekšrocībām un deva iespēju veicināt Latvijas uzņēmumu produkcijas eksportu uz Ķīnu un citām valstīm. Biznesa foruma dalībniekiem tika organizētas divpusējās jeb B2B tikšanās, kā arī papildus dalībniekiem bija iespējams tikties pie 13 nozaru galdiņiem iepriekš neplānotās tikšanās veidā (transporta, finanšu, tirdzniecības, IKT, pārtikas, tūrisma, metālapstrādes un mašīnbūves, elektronikas, enerģētikas, ķīmijas un farmācijas, augsto tehnoloģiju, būvniecības u.c. nozares). Latvijas transporta nozares pārstāvjiem bija noorganizēti atsevišķi informatīvi standi. Forumā laikā notika arī 19 īpaši organizētas tikšanās ar Ķīnas investīciju, finanšu un transporta nozares uzņēmumiem. Biznesa foruma laikā tika noslēgti seši sadarbības līgumi.

Iezīmējot Latvijas kā šā gada Biznesa foruma organizatores lomu 16+1 valstu saimē, Biznesa forums tika noslēgts ar īpaši veidotu noslēguma sesiju, kā laikā ar interaktīvu un

emocijām piesātinātu prezentāciju tika akcentētas Latvijas pamatvērtības un izceltas priekšrocības sadarbībai uzņēmējdarbības, kultūras un tūrisma jomās.

4. novembrī notika paralēlais pasākums “Why Latvia”, kurā Biznesa foruma ārvalstu apmeklētāji tika iepazīstināti ar Latvijas uzņēmējdarbības vidi un Latviju kā tūrisma galamērķi.

6. novembrī notika augsta līmeņa “16+1” valstu apaļā galda diskusija par biznesa sadarbības veicināšanu, kurā piedalījās 21 dalībnieks un diskusiju apmeklēja aptuveni 50 dalībnieki. Pasākumu organizēja Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, Polijas uzņēmējdarbības attīstības aģentūra un Ķīnas Starptautiskās tirdzniecības veicināšanas padome.

Informācija un konsultācijas

Vienlaicīgi ar eksporta atbalsta pasākumu sniegšanu, LIAA turpināja sniegt **konsultācijas**. Kopumā 2016. gadā Latvijas uzņēmumiem tika sniegtas **2994 konsultācijas** ar eksportu saistītos jautājumos (konsultācijas par ārējiem tirgiem, biznesa partneru meklēšana, eksporta nosacījumi, LIAA eksporta atbalsta pakalpojumi, ES finanšu piesaistes jautājumi u.c.), tai skaitā **918 konsultāciju** ir sniedzis Eiropas biznesa atbalsta tīkls Latvijā (EEN).

Pārskata periodā **LIAA tīmekļa vietnē** www.liaa.gov.lv regulāri tika ievietota, aktualizēta un gatavota informācija latviešu, angļu, krievu, japāņu un ķīniešu valodā.

Sadaļā **Pasākumu kalendārs** ievietota un aktualizēta informācija par **139 LIAA organizētajiem pasākumiem** Latvijā un ārvalstīs, un **93 citām LIAA aktualitātēm eksporta, investīciju piesaistes un Eiropas fondu jomā**. Publikāciju sadaļā ievietoti **42 LIAA informatīvie materiāli** (izdevumi, video, LIAA ziņas) par eksportu, inovācijām, biznesa uzsākšanu, investīcijām, ES fondiem u.c. tēmām. Regulāri sagatavota, ievietota un aktualizēta informācija eksporta vietnē <http://eksports.liaa.gov.lv>

LIAA tīmekļa vietnes **Eksporta** sadaļā <http://eksports.liaa.gov.lv> regulāri sagatavota, ievietota un aktualizēta informācija. Sadaļā **LIAA blogs** ievietotas **43 ziņas**, sadaļā **Ziņas** – 115, 14 nozaru un 35 valstu griezumā. Pasākumu sadaļā ievietota informācija par 804 pasākumiem/pasākumu sarakstiem (59 Latvijā un 745 ārzemēs).

2016. gada 12 mēnešos Latvijas Ārējās tirdzniecības portālā **www.exim.lv** publicēta informācija par **2669 Latvijas kompānijām**, no kurām **130 ir jaunas kompānijas**.

Biznesa sludinājumu sadaļā ievietota informācija par **1012 piedāvājumiem**, no kuriem **959 ir sludinājumi no ārvalstīm, bet 53 – no Latvijas**. Ārvalstu biznesa sludinājumi visvairāk bijuši no Francijas, Ķīnas, Polijas, Lielbritānijas un Rumānijas. Galvenās nozares – metālapstrāde, IT, pārtikas rūpniecība, ķīmiskā rūpniecība, tekstilrūpniecība, elektronisko ierīču ražošana, būvniecība un celtniecības materiālu ražošana, u.c (skat. <http://www.exim.lv/proposals>.)

Sadaļā **Pasākumi** ievietota informācija par **804 pasākumiem (59 Latvijā un 745 ārzemēs)**. Visbiežāk ievietota informācija par pasākumiem Ķīnā, Beļģijā, Vācijā, Turcijā, Lielbritānijā, Nīderlandē, Spānijā u.c. valstīs. Nozīmīgākās nozares pasākumu kalendārā – pārtikas rūpniecība, iepakojuma ražošana, IT, tekstilrūpniecība, enerģētika, elektronika, inovācijas un pētniecība, ķīmijas un farmācijas rūpniecība u.c. (skat. <http://www.exim.lv/events>).

Pārskata periodā **izstrādāti elektroniski 10 nozaru katalogi**: mašīnbūves un metālapstrādes nozares katalogs – “Mechanical Engineering and Metalwork Industry in Latvia”, dizaina katalogs – „Designed in Latvia”, poligrāfijas un iepakojumu nozares katalogs – “Printing and Packaging Industry in Latvia”, būvmateriālu ražotāju nozares katalogs – „Construction and Building Materials Industries in Latvia”, ķīmijas, farmācijas, biotehnoloģiju nozares katalogs – “Chemistry, Pharmacy and Biotechnology Industry in Latvia”, kokapstrādes nozares katalogs – “Forest Industry in Latvia”, elektronikas un elektrotehnikas nozares katalogs – “Electrical Engineering and Electronics Industry in Latvia”,

informācijas un komunikācijas tehnoloģiju katalogs – “*Information and Telecommunications Technology Industry in Latvia*”, pārtikas nozares katalogs – “*Food Industry in Latvia*” un tekstila un apģērba nozares katalogam – “*Textile and Clothing Industry in Latvia*”. Ar nozaru katalogiem var iepazīties <http://www.exim.lv/industries>.

Nodrukāti trīs katalogi: dizaina katalogs – „*Designed in Latvia*”, pārtikas nozares katalogs – “*Food Industry in Latvia*” un tekstila un apģērba nozares katalogs – “*Textile and Clothing Industry in Latvia*”. Ar katalogiem var iepazīties LIAA mājaslapas www.liaa.gov.lv sadaļā *Publikācijas*.

Lai paplašinātu zināšanas par būtiskiem jautājumiem, kas jāzina uzņēmumiem eksportējot, kā arī, lai sniegtu izsmeļošu informāciju par starptautiskajiem tirgiem, viens no sniegtajiem pakalpojumiem, ko LIAA sekmīgi turpināja 2016. gadā, bija **informatīvo un izglītojošo semināru** organizēšana. Detalizētu informāciju skatīt pārskata 5.sadaļā.

7. tabula. Eksporta veicināšanas pasākumu rezultatīvie rādītāji

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		Plāns	Izpilde
1. Nodrošināta Latvijas ārējo ekonomisko pārstāvniecību darbība	Pastāvīgi funkcionējošo pārstāvniecību skaits	21*	21
2. Identificēti eksporta projekti un pieprasījumi	Apstrādāto eksporta pieprasījumu skaits	900	829
3. Nodrošināta informācija un konsultācijas Latvijas uzņēmējiem par ārvalstu tirgiem, sadarbības iespējām, potenciālajiem partneriem	3.1. Nodrošināta līdzdalība starptautiskās izstādēs (izstāžu skaits)	-	-
	3.2. Organizētas tirdzniecības misijas ārvalstīs (skaits)	30*	40 (t.sk. 7 uzņēmēju delegācijas valsts amatpersonu vizīšu laikā)
	3.3. Noorganizēti semināri par specifiskiem eksporta jautājumiem (semināru skaits)	28	32

	3.4. Sniegtas konsultācijas Latvijas uzņēmējiem par LIAA pakalpojumiem un atbalstu eksportam (konsultāciju skaits)	2260	2994
*Precizēts 2016. gada LIAA darba plānā, ņemot vērā MK apstiprinātos noteikumus Nr. 678 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt augstas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu eksporta proporciju" 3.2.1.2. pasākuma "Starptautiskās konkurētspējas veicināšana" īstenošanas noteikumi."			

Budžeta līdzekļu izlietojums 2016. gadā un salīdzinājums ar iepriekšējo gadu atspoguļots 2. tabulā.

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.–2016. gadam ieviešanu

Pārskata periodā 2014.-2016. gadā sniegts atbalsts ļoti plašam Latvijas komersantu lokam, lai nostiprinātos un atrastu jaunus sadarbības partnerus jau esošajos eksporta tirgos un lai apgūtu jaunus mazāk zināmus tirgus.

2014.-2016. gadā sekmīgi izmantots ERAF finansējums, īstenojot projektu „Nozaru nacionālie stendi starptautiskajās izstādēs ārvalstīs un eksporta konsultācijas” un, sākot no 2016. gada, izstrādājot un ieviešot projektu “Starptautiskās konkurētspējas veicināšana”.

Izmantojot valsts budžeta un ERAF projektu finansējumu, komersantiem ir nodrošināti visplašākie eksporta atbalsta pakalpojumi. Kopumā periodā noorganizēts 71 nacionālais stends starptautiskajās izstādēs ārvalstīs, kurās piedalījušies 575 komersanti, 141 tirdzniecības misija ar 1354 dalībniekiem, sniegtas ~ 7000 konsultācijas par sadarbības iespējām ar ārvalstu tirgiem un biznesa partneru meklēšanu, apstrādāti vairāk nekā 2500 eksporta pieprasījumi, noorganizēti 109 semināri par ārējās tirdzniecības jautājumiem, ko apmeklējuši vairāk nekā 4600 dalībnieki.

Lai mazinātu Krievijas noteiktā embargo ietekmi uz Latvijas komersantu konkurētspēju ārvalstu tirgos, izstrādāta un, izmantojot papildus piešķirto finansējumu, 2014.-2015. gadā īstenota virkne jaunu eksporta atbalsta aktivitāšu, kā tirgus pētījumi, plašas Latvijas produktu mārketinga kampaņas ārvalstīs, iepircēju un žurnālistu vizītes uz Latviju u.c. pasākumi. Atvērtas 7 jaunas pārstāvniecības, tai skaitā jaunos tirgos - Apvienotajos Arābu Emirātos, Ķīnā (Šanhajā), Singapūrā, kā arī tirgos, kur Latvijas komersantu aktivitāte varētu būt daudz lielāka - Azerbaidžānā, Kazahstānā, Somijā un Itālijā.

Kopumā šajā laika periodā ir nodrošināta 21 LIAA ārvalstu ekonomiskās pārstāvniecības darbība, sniedzot Latvijas komersantiem visplašāko atbalstu eksporta tirgu paplašināšanai, kāds nav nevienā citā kaimiņvalstī.

Projekta “Starptautiskās konkurētspējas veicināšana” piedāvātās iespējas, kura ietvaros komersanti kopš 2016. gada var iegūt finansiālu atbalstu – grantus līdz 80% no izmaksām dalībai starptautiskajās izstādēs, tirdzniecības misijās un produktu sertifikācijai, ir būtiski aktivizējušas komersantus jaunu tirgu izpētei un biznesa kontaktu veidošanai. Izmantojot gan valsts, gan ES finansiālo atbalstu, ir izdevies saglabāt eksporta pieaugumu, neskatoties uz Krievijas noteiktajām embargo sankcijām un lēno izaugsmes tempu Eiropā, kur tradicionāli ir Latvijas komersantu galvenie eksporta tirgi.

2.2.3. Ārvalstu tiešo investīciju piesaistes stratēģijas “POLARIS process” īstenošana

Darbības virziena mērķis - Sekmēt Latvijas konkurētspēju, īstenojot ĀTI piesaistes stratēģiju “POLARIS process”, kas ietver mērķtiecīgu ārvalstu investīciju piesaisti uz ārējo pieprasījumu orientētās nozarēs, investīciju vides uzlabošanu, kā arī uzņēmēju inovācijas kapacitātes pieauguma un jaunu inovatīvu uzņēmumu veidošanās veicināšanu.

Finansējumu darbības virziena īstenošanai nodrošināja budžeta programmas/apakšprogrammas:

- 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”;
- 62.07.00 „Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)”.

2016. gadā paveiktais

POLARIS process® Investīciju piesaistes aktīvākai, plānveidīgai un efektīvākai pieejamo, finanšu līdzekļu izmantošanai LIAA pārskata periodā turpināja 2010. gadā uzsāktās investīciju piesaistes stratēģijas **POLARIS procesa** īstenošanu, kas paredz vienotu un saskaņotu ministriju, pašvaldību, infrastruktūras uzņēmumu un valsts iestāžu rīcību stratēģiski nozīmīgu vietējo un ārvalstu investīciju projektu īstenošanā, kā arī paredz procesā cieši sadarboties arī ar privāto sektoru, universitātēm un zinātniskajām institūcijām.

Strādājot ar valsts sektoru, lai nodrošinātu saskaņotu starpresoru sadarbību sekmīgai investīciju projektu īstenošanai, 2016. gadā tika nodrošināta **Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padomes sekretariāta funkciju izpilde**, noorganizējot 2 sēžu norisi. Padomes sastāvā darbojas ekonomikas, satiksmes, finanšu, ārlietu, zemkopības, izglītības un zinātnes, vides, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministri, kā arī tiek pieaicināti valsts un pašvaldību institūciju, infrastruktūras uzņēmumu, nevalstisko organizāciju pārstāvji un citi eksperti izskatāmo jautājumu kompetences ietvaros. Padomes mērķis ir nodrošināt saskaņotu starpresoru sadarbību sekmīgai investīciju projektu īstenošanai Latvijas valsts interesēs un īpaši pievērsties aktuāliem problēmjautājumiem investīciju piesaistes jomā.

Galvenie jautājumi, kas tika izskatīti šajās sēdēs, bija diskusijas par kārtību, kādā sagatavojami Latvijas stratēģiskie investīciju piedāvājumi, kā arī par šādu piedāvājumu tālāku virzīšanu sarunām ar Ķīnas Tautas Republikas amatpersonām un komersantiem Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu un Ķīnas 16+1 Transporta ministru tikšanās laikā 2016. gada 16.-18. maijā. 2016. gada 2. decembra POLARIS padomes sēdē būtiskākais jautājums bija Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu un Ķīnas (16+1) vadītāju sanāksmes (samita), un Biznesa foruma rezultāti un turpmākie īstenojamie pasākumi.

2016. gada 26.-27. maijā notika divdesmitā LIAA un Ārvalstu investoru padomes Latvijā (ĀIPL) organizētā **Latvijas valdības un ĀIPL tikšanās**. Tās būtiskākās tēmas bija ilgtspējīga tautsaimniecības izaugsme, tiesiskums un likuma vara, darbaspēka pieejamība un izglītība, ēnu ekonomikas apkarošana un arī līdzšinējo prioritāšu ieviešanas progress.

POLARIS procesa ietvaros **strādājot ar pašvaldībām**, 2016. gadā noslēgti 5 jauni līgumi par sadarbību ārvalstu investīciju piesaistē. Kopumā POLARIS procesa ietvaros ar pašvaldībām noslēgti 37 sadarbības līgumi.

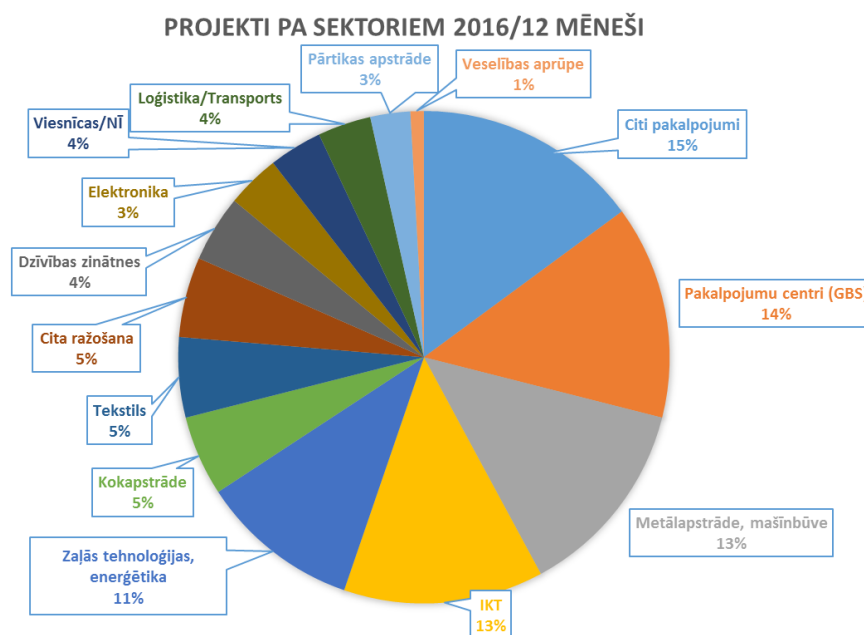
Noslēgto sadarbības līgumu ietvaros ir sagatavota informācija 17 investoriem par 30 (unikālu) pašvaldību piedāvājumiem attiecībā uz nekustamajiem īpašumiem, kā potenciālajiem investīciju objektiem.

Mērķtiecīgs darbs ārvalstu investīciju piesaistei rezultējās gan ar jauniem investīciju projektiem, gan esošo investīciju turpmāku attīstību Latvijā. 2016. gadā ar LIAA atbalstu **21 uzņēmums pieņēma pozitīvu lēmumu īstenot investīciju projektus Latvijā.**

Vērtējot, kādos sektoros vislielāko interesi izrādīja ārvalstu investori 2016. gadā (skatīt 1. diagrammu), tad no kopējā projektu skaita (t.i. 114) 17 projekti, jeb 15% bijuši “citu pakalpojumu” sektorā (piemēram, kalnrūpniecība, finanšu pakalpojumi, mežizstrāde, pētniecība, radošā industrija). Tai seko pakalpojumu centru nozare (GBS) ar 16 projektiem (14%), metālapstrādes un mašīnbūves, kā arī informācijas tehnoloģiju (IT) nozares katra ar 15 projektiem (katra 13%). Tomēr, ja skaitām IT un GBS sektorus kopā (balstoties uz Polaris sektoru sadali) tad tie sastāda 27% (jeb 31 projekts), kas ir vairāk nekā ceturtdaļa no visiem apkalpotajiem ārvalstu investīciju projektiem. Ņemot vērā minēto argumentu un skaitot metālapstrādes, mašīnbūves un elektronikas darbības virzienu kopā, tas šo sektoru izvirza kā otru aktīvāko pēc investoru intereses sastādot 16% (19 projekti). Aktīva investoru interese bijusi arī zaļo tehnoloģiju un enerģētikas jomā, kopumā 12 projekti, jeb 11%. Tam seko kokapstrādes un tekstila nozares, kā arī “citas ražošanas” sektoros (piem., silīcija, būvniecības materiālu un ūdens attīrīšanas sistēmu ražošana) – katrā pa 6 projektiem, jeb 5%.

Jāatzīmē, ka **kopumā 70% (81 projekts)** no visiem projektiem ir vienā no astoņiem POLARIS stratēģiskajiem sektoriem.

1. diagramma.
Ārvalstu investoru potenciālie investīciju projekti

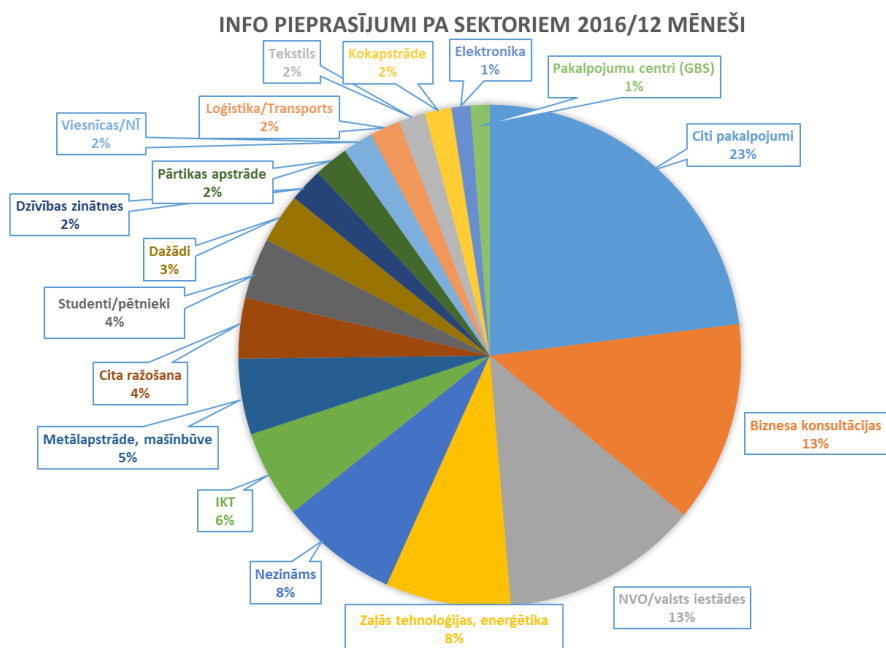

Visvairāk potenciālo investīciju projektu – kopumā 86 projekti no 114, jeb 75.7%, ar ko tika strādāts 2016. gadā, nāk no valstīm, kurās atrodas LIAA pārstāvniecības, līderēm esot Vācijai, Lielbritānijai un Somijai.

Informācijas pieprasījumu sadalījums pa sektoriem ir krietni citādāks. Tomēr arī šeit vislielāko daļu pieprasījumu (23%) veido dažādi pakalpojumu sektora pieprasījumi (piemēram, finanšu starpniecība, personāla atlase, izglītība, ēdināšanas pakalpojumi, tirdzniecība, tūrisms, celtniecība, u.c.). Liels skaits informācijas pieprasījumu nākuši no NVO/valsts pārvaldes, gan Latvijas, gan ārvalstu, kā arī no konsultāciju uzņēmumiem (no katra 13%). Vērtējot pieprasījumus mērķa nozarēs - metālapstrādes, mašīnbūves un elektronikas sektoros kopumā (6%), zaļo tehnoloģiju un enerģētikas (8%), IKT un pakalpojumu centru jomā (7%), kokapstrādes, transporta/logistikas, pārtikas un dzīvības zinātņu sektoros katrā par 2% - **kopumā 29% no visiem pieprasījumiem ir vienā no astoņiem POLARIS stratēģiskajiem sektoriem.** (skatīt 2. diagrammu)

2. diagramma.
Investoru informācijas pieprasījumi

Vērtējot pieprasījumu dalījumu pa valstīm, vadošās ir Vācija (13,9%), Ķīna (12,2%) un Latvija (12%). Kopumā ir saņemti un apstrādāti informācijas pieprasījumi no 47 dažādām valstīm, 68,2% no tiem nākuši no valstīm, kurās darbojas LIAA

pārstāvēniecības. No daudzām valstīm pieprasījumi ir bijuši tikai pāris vai pat pa vienam (t.sk. Ukraina, Norvēģija, Beļģija, Ēģipte, Pakistāna, Čīle, u.c.).

8.tabula. Investīciju piesaistes rezultātu rezultatīvie rādītāji

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības	
		Plāns	Izpilde
1. Nodrošināta potenciālo investīciju projektu apkalpošana	1.1. Apstrādāti investīciju informācijas pieprasījumi (pieprasījumu skaits)	400*	412
	1.2. Uzsākti jauni potenciālie investīciju projekti**	70*	79
	1.3. Sagatavoti proaktīvie investīciju piedāvājumi (piedāvājumu skaits)	80*	108
	1.4. Organizētas vizītes pie potenciālajiem investīciju projektiem (vizīšu skaits)	168*	151
	1.5. Organizētas potenciālo investoru vizītes (vizīšu skaits)	70	83
	1.6. Projektu pēcapkalpošanas īstenošana (projektu skaits)	60*	79
2. Nodrošināta	2.1. Organizētas sēdes (skaits)	4	2

Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padomes sekretariāta funkcijas īstenošana			
	2.2. Identificēti un izskatīti problēmjautājumi (problēmjautājumu skaits)	8*	10
*Precizēts LIAA 2016. gada darba plānā, ņemot vērā rezultatīvo rādītāju izpildes tendences			
**Precizēts LIAA 2016. gada darba plānā, precizējot rezultatīvā rādītāja redakciju.			

Budžeta līdzekļu izlietojums 2016. gadā un salīdzinājums ar iepriekšējo gadu atspoguļots 2. tabulā.

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.–2016. gadam ieviešanu

LIAA 2014.-2016. gadā stratēģijas periodā nodrošināja investīciju piesaistes stratēģijas „Polaris process” īstenošanu un aktīvi realizēja galvenos darbības virzienus tā ietvaros:

- 1) reaktīvi sniedzot atbalstu ārvalstu investoriem, kas izrādījuši interesi investēt Latvijā uzsākot uzņēmējdarbību (jauni investīciju projekti) vai paplašinot jau esošu uzņēmējdarbību (veiktas konsultācijas par ekonomiskajiem rādītājiem, Latvijas tautsaimniecības attīstību un konkurētspējas aspektiem, darbaspēku un biznesa atbalsta instrumentiem; veikta ārvalstu potenciālo investoru vizīšu organizēšana uz Latviju, partneru piemeklēšana, nekustamā īpašuma piemeklēšana, sadarbības koordinēšana ar pašvaldībām, citām valsts iestādēm un akadēmisko sektoru);
- 2) proaktīvi uzrunājot potenciālos investorus, rosinot viņus apsvērt Latviju potenciāla investīciju projektu realizācijai.
- 3) identificējot un risinot uzņēmējdarbības vides problēmjautājumus, kas traucē investīciju piesaistei;
- 4) sniedzot atbalstu Latvijas investīciju projektiem (Latvijā strādājošām komercsabiedrībām, jaunu komercsabiedrību dibināšanas iecerēm, kā arī valsts un pašvaldību projektiem) to turpmākai attīstībai;
- 5) veicinot LIAA un Latvijas atpazīstamību caur dažādiem mārketinga kanāliem.

Jauns atbalsta instruments jaunajiem investoriem

Veicinot investīciju vides pievilcību, Ekonomikas ministrija sadarbībā ar LIAA ir izstrādājusi atbalsta instrumentu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 1.2.2.SAM „Veicināt inovāciju ieviešanu komersantos” 1.2.2.3.pasākuma „Atbalsts IKT un netehnoloģiskajām apmācībām, kā arī apmācībām, lai sekmētu investoru piesaisti”. Minētā pasākuma mērķis nodrošināt atbalstu apmācībām, kas veicinātu jaunu investoru piesaisti valstij.

“16+1” sadarbības formāts

Lai veicinātu Centrālās un Austrumeiropas valstu un Ķīnas sadarbības formātā izvirzīto mērķu ieviešanu, arī LIAA aktīvi iesaistījās dažāda formāta pasākumos, kā arī veica dažādas aktivitātes investīciju piesaistei no Ķīnas. 2016. gada rudenī Rīgā notika Centrālās un Austrumeiropas valstu un Ķīnas ekonomikas un tirdzniecības forums, ko rīkoja LIAA. Forumu apmeklēja arī lielu Ķīnas uzņēmumu vadība, ar kuru bija iespēja tikties augstākajā līmenī, lai pārrunātu investīciju projektu potenciālu Latvijā.

Problēmjautājumi un to risināšanas mehānismi

Veicot darbu ar investīciju projektiem, regulāri tiek analizēts, kas būtu nepieciešams, lai uzņēmējdarbības vide būtu vēl pievilcīgāka ārvalstu investoriem. Kā viens no instrumentiem, kas vairo investoru uzticību Latvijai, kā arī palīdz uzlabot uzņēmējdarbības vidi, ir 2010. gadā

LIAA investīciju piesaistes stratēģijas “POLARIS process” ietvaros izveidotā Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padome, kuru vada Ministru prezidents un kurā tiek apskatīti investīciju šķēršļi Latvijā kopumā vai konkrētos projektos.

Turpinot ikgadēju tradīciju, arī šajā plānošanas periodā ir notikušas Ārvalstu investoru padomes Latvijā (ĀIPL/FICIL) un Latvijas Republikas valdības tikšanās, kuru pamatuzdevums ir aktualizēt Ārvalstu investoru padomes locekļu identificētos problēmjautājumus.

2.2.4. Valsts atbalsta administrēšana

Darbības virziena mērķis - Nodrošināt normatīvajiem aktiem un ES fondu vadošās iestādes un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas funkciju deleģējumam atbilstošu ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda apguvi (aktivitāšu ieviešanu un pabeigto projektu uzraudzību).

LIAA Programmu sadarbības iestāde ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas funkcionālā pārraudzībā. Saskaņā ar MK 2007. gada 26. jūnija noteikumiem Nr. 419 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu” LIAA Programmu sadarbības iestāde (turpmāk – PSI) ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda ietvaros veic *sadarbības iestādes funkcijas* 2.3.1.2. aktivitātē „Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai”, 2.3.2.1. aktivitātē „Biznesa inkubatori” un 2.3.1.1.2. aktivitātē „Ārējo tirgu apgūšana – nozaru starptautiskās konkurētspējas stiprināšana”. PSI kā sadarbības iestāde piedalās aktivitāšu īstenošanas nosacījumu un projektu īstenošanas dokumentu izstrādē, atbilstoši plānošanas dokumentiem nodrošina projektu īstenošanas uzraudzību un kontroli, analizē problēmas aktivitātēs un projektu īstenošanā un sniedz atbildīgajai iestādei priekšlikumus par aktivitātes un projektu īstenošanas uzlabošanu. PSI galvenie uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- veikt projektu pārbaudes (t.sk. iepirkumu pirmspārbaudes), lai to ietvaros veiktie izdevumi būtu atbilstoši normatīvajiem aktiem un apstiprinātajiem projektiem;
- savlaicīgi veikt finansējuma saņēmēju iesniegto pārskatu un maksājumu pieprasījumu pārbaudes un apstiprināt attiecināmo izdevumu summas
- iesniegt izdevuma deklarāciju normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- veikt īstenoto projektu uzraudzību.

9. tabula. ES fondu administrēšanas rezultātu rezultatīvie rādītāji

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		Papildu informācija
		Plāns	Izpilde	
1. Atbilstoši normatīvajiem aktiem administrēti ERAF projekti	1.1. Veiktās pārbaudes projektu īstenošanas vietās, t.sk., uzraudzības pārbaudes	1	-*	* 2015. gada 17. novembrī veiktie grozījumi MK noteikumos Nr. 140 ¹ neparedz pārbaudes projekta īstenošanas vietās pēc projekta pabeigšanas projektos, kuros nav veikti ieguldījumi infrastruktūrā un kuri nav saistīti ar

¹ Ministru kabineta 2010. gada 16. februāra noteikumu Nr.140 “Kārtība, kādā vadošā iestāde, sertifikācijas iestāde, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde veic pārbaudi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansētā projekta īstenošanas vietā” 20.1 punkts.

				produktīviem ieguldījumiem ² (ja vien līgumos vai vienošanās par projekta īstenošanu vai MK noteikumos par attiecīgās aktivitātes vai apakšaktivitātes īstenošanu nav noteikts citādi).
	1.2. Veiktās iepirkumu pirmspārbaudes	-	-	-
	1.3. Veiktās ES fonda finansējuma saņēmēja maksājumu pieprasījumu pārbaudes	8*	16	Pārsniegts rezultatīvais rādītājs, jo veiktas 4 maksājumu pieprasījumu atkārtotas pārbaudes pēc papildus informācijas saņemšanas un 4 virspārbaudes.
	1.4. Apmaksātie starposma un noslēguma maksājumu pieprasījumi	8*	13	Aktivitātē „Pasākumi motivācijas celšanai inovācijām un uzņēmējdarbības uzsākšanai” kopā ar noslēguma maksājumu tika izmaksāti atliktie starposmu maksājumi, kuru kopsumma bija pārsniegusi 90% no piešķirtā finansējuma.
*Precizēts LIAA 2016. gada darba plānā, ņemot vērā aktuālākos datus projektu uzraudzības procesā				

Noslēdzoties 2007.- 2013. gada ES fondu plānošanas periodam, kā arī nodrošinot Ministru kabineta 2010. gada 9. novembra noteikumu Nr.1041 “Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība” 30.2.apakšpunktu, kas paredz, ka Maksājumu iestāde maksājumu pieprasījumus un maksājumu rīkojumus no LIAA pieņem līdz 2016. gada 31. martam, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, iepriekš norādīto Ministru kabineta noteikumu savlaicīgai, nepārtrauktai un kvalitatīvai LIAA funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai, *Programmu sadarbības iestāde* 2016. gada 30. jūnijā tika likvidēta.

² atbilstoši Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006. ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999. 57. panta 1. punktam.

2.2.5. Latvijas kā pievilcīga tūrisma galamērķa atpazīstamības veicināšana

2016. gadā paveiktais

Budžeta programmas “Tūrisma politikas ieviešana” (30.00.00) ietvaros 2016. gadā veiktas aktivitātes vietējā tūrisma veicināšanai, tūrisma produktu attīstībai un informācijas izplatīšanai par Latvijas tūrisma objektiem.

Reģionu tūrisma piedāvājuma popularizēšanai vietējā tirgū, apraidei sagatavoti 8 *raidījumi TE!* Latvijas televīzijā un izveidoti 8 retrospektīvi raidījumi interneta vidē.

Pārskata periodā veikta *180 Latvijas tūrisma objektu informācijas vides stendu informācijas atjaunošana*, tekstu tulkošana un maketu izstrāde. 2017. gadā tiks nodrošināta tūrisma informācijas stendu nomaiņa, izgatavošana un pārvietošana.

Tīmekļa vietnes www.latvia.travel apmeklētāju skaits 2016. gadā sasniedza 2,5 miljonus, bet lapu skatījumi 4,7 miljonus. Portālā izveidota jauna gastronomijas tūrisma un restorānu sadaļa, pasākumu katalogs, kā arī dizains pasākumu, tūrisma objektu un naktsmītņu informācijas izkārtojumam. *2016. gadā izstrādātajā maršrutu plānotājā*, kas ļauj individuālajiem ceļotājiem sastādīt savu maršrutu pa Latviju ar apskates objektiem, tūrisma pakalpojumu sniegšanas vietām, to izdrukāt vai izmantot mobilajās ierīcēs, lietotāji izveidojuši 3256 maršrutus, maršruta plānotāju kopumā izmēģinājuši 49 000 apmeklētāji. Aktualizēti 266 datubāzes vienumi, pievienota informācija par vairāk nekā 200 pasākumiem, 112 tūrisma objektiem veikta teksta rediģēšana un uzlabošana. Izveidoti 8 *jauni raksti gastronomijas sadaļā* un radīti 13 *oriģinālteksti*.

Pārskata periodā ir nodrukāti 6 *veidu tūrisma informācijas materiāli* latviešu valodā: *četrus Latvijas reģionu tūrisma kartes, Gastronomijas tūrisma karte, Rīgas un apkārtnes tūrisma karte*.

Tūrisma *informācijas materiāli* izplatīti informācijas centros visā Latvijā, tūrisma objektos, pēc pieprasījuma nosūtīti tūrisma operatoriem u.c. interesentiem. Nodrošināta 3 informācijas stendu darbība starptautiskajā lidostā “Rīga”. 2016. gada laikā lidostā izplatīti ap 500 tūkstoši dažāda veida drukātie materiāli.

2016. gadā noorganizētas *trīs Instagram fotogrāfu vizītes* Latvijā, kuru galvenais mērķis ir veicināt kvalitatīva satura par Latviju veidošanos interneta vidē, sekotāju skaita pieaugumu kontam @enjoylatvia, kvalitatīvu mirkļbirkas #enjoylatvia pielietojumu, kā arī reģionālo tūrisma objektu apmeklētību. Atspoguļojot brauciena rezultātus Instagram, tika sasniegta vairāk nekā 50 000 liela auditorija. Instagram tīklā EnjoyLatvia kontam ir 2728 sekotāji, vidējais iesaistes līmenis 11,05%. 2016. gadā Instagram vizītēs piedalījās fotogrāfi no Latvijas un Igaunijas.

Nodrošināta *12 ārvalstu specializēto tūrisma veicināšanas pasākumu* (darba semināru, izstāžu, prezentāciju, konferenču, preses konferenču) organizēšana un *5 ārvalstu tūrisma mediju vizīšu norise Latvijā*. Ārvalstu tūrisma mārketinga veicināšanas aktivitātes pēc projekta “Starptautiskās konkurētspējas veicināšana tūrismā” uzsākšanas (2016. gada maijā), tiek īstenotas projekta ietvaros.

Veikta *kvalitātes sistēmas mikrolapas izstrādāšana un uzturēšana*, nodrošināta Q-Latvia sistēmas darbība. 2017. gadā plānots izveidot darba grupu, tajā iekļaujot tūrisma nozares ekspertus un servisa kvalitātes ekspertus, izvērtējot kvalitātes sistēmas līdzšinējo darbību un attīstības iespējas, ņemot vērā tirgus tendences un izmaiņas kvalitātes zīmju piešķiršanā, pieaugošo klientu vērtējuma nozīmi u.c. un rast risinājumus zīmes atjaunošanai vai citam risinājumam pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai Latvijas tūrisma nozarē.

Nodrošināta dalība trīs Baltijas Apvienotās tūrisma komitejas sēdēs ar mērķi realizēt 26.06.2002. noslēgto līgumu "Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības nolīgums par sadarbību tūrisma jomā".

2016. gada novembrī tika nodrošināta Baltijas Apvienotās tūrisma komitejas sanāksmes organizēšana Latvijā. Sanāksmē tika izvērtēta 2016. gada aktivitāšu plāna izpilde un apspriests nākamā gada kopīgi īstenojamo aktivitāšu plāns - mārketinga aktivitātes tālajos tirgos: darba semināri Vācijā, Japānā, Korejā, dalība tūrisma izstādēs Japānā un Ķīnā, sadarbība un dalība Latvijas, Somijas un Igaunijas lauku tūrisma organizāciju projektā par lauku tūrisma marketinga aktivitātēm Japānas tirgū, dalība kopējā Baltijas televīzijas projektā 2018. gadā, starptautiskais tūrisma forums "Baltic Connecting 2017".

Pārskata periodā tika izstrādāta *Latvijas Tūrisma mārketinga stratēģija 2016.-2020. gadam*, nosakot prioritāros mērķa tirgus, mērķauditorijas, prioritāros tūrisma produktus un komunikāciju kanālus. Stratēģija prezentēta EM Tautsaimniecības padomes (turpmāk - Padome) Tūrisma komitejas sēdē un LIAA Tūrisma Konsultatīvās padomes sēdē.

Noorganizētas LIAA Tūrisma Konsultatīvās padomes sēdes 17. oktobrī un 12. decembrī, kur tika skatīti jautājumi par 2017. gada darba plānu un tūrisma stratēģiju Ķīnas tirgū. Saskaņā ar padomes nolikumu, nodrošinātas Padomes sekretariāta funkcijas.

Nodrošināta regulāra *sadarbība ar Eiropas Ceļojumu komisiju*, piedaloties organizācijas kopsapulcē, iesaistoties pētījumā par Eiropas nacionālo tūrisma organizāciju budžetiem un izdevumiem mārketinga aktivitāšu īstenošanai, nodrošināta regulāra informācijas sniegšana portālam visiteurope.com, dalība konferencē Digital Tourism Think Tank - Disrupting the Future Destination.

23.-24.11.2016. noorganizēts *Latvijas Tūrisma forums*, kas notika Dzintaru koncertzālē Jūrmalā pulcējot ap 300 Latvijas tūrisma nozares profesionāļus. Foruma ietvaros rīkotajā konferencē LIAA prezentēja paveikto tūrisma veicināšanā 2016. gadā, uzstājās lektori Dags Lanskijs un Kens Livingstons, kas savās lekcijās akcentēja būtiskākās tūrisma attīstības tendences, paneļdiskusijā ar praktisko pieredzi dalījās Latvijas tūrisma uzņēmumu vadītāji, pašvaldību pārstāvji un pasākumu rīkotāji.

2016. gada 5. novembrī noorganizēta *biznesa foruma paneļdiskusija "Tūrisms un dzīves stils"* Ķīnas un Centrālās un Austrumeiropas valstu premjerministru tikšanās ietvaros, piesaistot Latvijā un starptautiskajā vidē atzītus lektoros.

Sadarbībā ar Vidzemes augstskolu 2016. gada 21. oktobrī organizēta *starptautiska tūrisma zinātniskā konference "Pieredze, inovācijas un izaicinājumi tūrismā: globālo tendenču vietējie risinājumi"*, kurā galvenās tēmas bija: Vietu zīmolvedība un pasākumu vadība; Gastronomijas tūrisms un mūsdienu garša Baltijas jūras reģionā; Tendences, inovācijas un tehnoloģiskie risinājumi tūrismā.

Papildus darba plānā noteikto aktivitāšu īstenošanai, nodrošināta komunikācija un sadarbība ar tūrisma nozares uzņēmumiem un organizācijām, kā arī iesaistīšanās dažādu nozarei būtisku jautājumu risināšanā. Nodrošināta dalība EM izveidotajā darba grupā, kas izstrādā priekšlikumus izmaiņām tūrisma ceļa zīmju standartos, dalība latviskā kultūras mantojuma zīmes "Latviskais mantojums" piešķiršanas komisijas sēdē, dalība Eiropas Komisijas rīkotajā EDEN galamērķu sanāksmē Maltā. Nodrošināta dalība un LIAA tūrisma aktivitāšu prezentēšana Latvijas - ASV, Norvēģijas un Zviedrijas tirdzniecības kameru apvienotajās sanāksmēs. Nodrošināta regulāra komunikācija ar tūrisma asociācijām, pašvaldībām, privātajiem tūrisma uzņēmumiem par tūrisma veicināšanas aktivitāšu koordinēšanu un sadarbību.

Reģionālā attīstības fonda (ERAF) finansētā projekta

“Latvijas starptautiskās konkurētspējas veicināšana tūrismā” īstenošana

Lai īstenotu pasākumus Latvijas kā tūrisma galamērķa starptautiskās konkurētspējas attīstībai, ar 2016. gada 2. maiju tika uzsākta *līguma slēgšana par atbalsta piešķiršanu projekta “Latvijas starptautiskās konkurētspējas veicināšana tūrismā”* ietvaros, kā arī uzsāktas aktivitātes Latvijas kā tūrisma galamērķa konkurētspējas veikšanai. 2016. gadā tika noslēgti 64 atbalsta līgumi.

Dalība starptautiskajās tūrisma izstādēs

Lai veicinātu Latvijas atpazīstamību starptautiskajā tūrisma tirgū, 2016. gadā tika nodrošināta *Latvijas stenda dalība 7 starptautiskajās tūrisma izstādēs*: “Vakantiebeurs 2016” Nīderlandē; “Matka 2016” Somijā; “Adventur 2016” Lietuvā; “f.re.e 2016” Vācijā; “Tourest 2016” Igaunijā; “Reisen Hamburg 2016” Vācijā; “ITB 2016” Vācijā; “IBTM World 2016”, Barselonā, Spānijā, nodrošinot iespēju Latvijas stenda dalībniekiem informēt tūristus, veidot kontaktus ar sadarbības partneriem un veicināt tūrisma produktu pārdošanu ārvalstīs.

Mārketinga aktivitātes un sagatavošanās pasākumi ieiešanai jaunos ārējos tirgos

Tūrisma mārketinga un reklāmas kampaņas

No 2016. gada 2. septembra līdz 2016. gada 2. novembrim notika kampaņa digitālajā vidē sadarbībā ar ceļojumu blogeru kolektīvu “Nordic Travel Bloggers”. Sadarbības ietvaros četri Norvēģijā un Zviedrijā ietekmīgi blogeri devās vizītē uz Kurzemi, lai saviem sekotājiem atklātu reģiona tūrisma piedāvājumu. Rezultātā publicēti ieraksti dažādos sociālajos tīklos, kā arī bloga vietnēs.

Latvijas tūrisma zīmola popularizēšanā tika nodrošināta sadarbība ar ASV spēlējošā basketbolista Kristapa Porziņģa dalību un citu populāru basketbolistu piedalīšanos un nometnes organizēšanu jauniešiem, kā arī ārvalstu medija ESPN viesošanās, kuras rezultātā tiek veidota filma par Kristapu Latvijā, iekļaujot arī tūrisma apskates objektus.

Pārskata periodā tika īstenota gastronomijas tūrisma reklāmas kampaņa Skandināvijā iekļaujot Latvijas restorānus ceļvedī “White Guide”, kas tiek uzskatīts par Ziemeļvalstīs prestižu restorānu ceļvedi, kura neatkarīgajam un augstas kvalitātes vērtējumam uzticas Ziemeļvalstu restorānu cienītāji. Papildus tika īstenotas publicitātes aktivitātes un ceļveža atvēršanas pasākumi Stokholmā.

Žurnālistu, emuāristu (tīmekļa dienasgrāmatu rakstītāju) vizītes

Pārskata periodā tika noorganizēta 21 ārvalstu medija (žurnālu, laikrakstu, TV, blogu) vizītes, lai iepazīstinātu ar Latvijas tūrisma piedāvājumu. Vizītes tematiski aptvēra plašu tūrisma piedāvājumu – spa un labjūte, gastronomija, muižas un pilis, Latvijas mazpilsētas, Ziemassvētku tirdziņi, Jāņu svinības, aktīvā atpūta dabā, pasākumi, kultūras tūrisms. Lielākā daļa žurnālistu ieradās no Latvijai prioritārajiem Eiropas tūrisma tirgiem, kā arī tālajiem tirgiem (Japānas, Ķīnas). Paralēli vizīšu organizēšanai, regulāri tika sniegts informatīvais atbalsts vairāku vizīšu norisei Latvijā, kā arī nodrošināta regulāra komunikācija ar žurnālistiem un blogeriem, kas vērsušies LIAA ar informācijas pieprasījumiem.

Ārvalstīs reģistrētu tūrisma pakalpojumu komercsabiedrību pārstāvju, korporatīvo un darījumu pasākumu organizētāju iepazīšanās vizītes

2016. gadā tika nodrošināts atbalsts 8 ienākošo vizīšu organizēšanai tūroperatoriem un tūrisma nozares organizāciju pārstāvjiem. Latvijā ieradās Tatarstānas, Igaunijas, Austrijas, Beļģijas, Japānas, Lielbritānijas, Kuveitas, Vācijas tūroperatīvu pārstāvju grupas. Vizīšu laikā tūroperatori iepazīs ar Latvijas tūrisma piedāvājumu klātienē, kā arī tikās ar potenciālajiem partneriem Latvijā.

Novērtējums par LIAA darbības stratēģijas 2014.–2016. gadam ieviešanu

Lai uzlabotu tūrisma politikas īstenošanas efektivitāti ar 2016. gada 1. februāri *LIAA ir deleģēta tūrisma attīstības valsts politikas īstenošanas funkcija*, pārņemot TAVA funkcijas un uzdevumus. Līdz ar to LIAA 2016. gadā papildus iepriekš noteiktajām, uzsāka pildīt Tūrisma likumā noteiktās funkcijas.

Laikā no 2014. gada līdz 2016. gadam LIAA (iepriekš TAVA) saskaņā ar tūrisma politikas plānošanas dokumentos *noteikto īstenoja tūrisma veicināšanas aktivitātes 4 galvenajos virzienos*. Šie virzieni noteikti Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam un tika ņemti vērā plānojot LIAA (iepriekš TAVA) darba plāna aktivitātes un budžetu:

1. Latvijas kā pievilcīga tūrisma galamērķa atpazīstamības veicināšana:
  - 1.1. Nodrošināta dalība starptautiskajos tūrisma gadatirgos;
  - 1.2. Latvijas tūrisma piedāvājuma reklāmas kampaņu īstenošana ārvalstu tirgos;
  - 1.3. Publicitātes un mārketinga aktivitāšu īstenošana ārvalstu tirgos;
  - 1.4. Noorganizēti darbsemināri, preses konferences, prezentācijas;
  - 1.5. Noorganizētas ārvalstu plašsaziņas līdzekļu vizītes;
  - 1.6. Noorganizētas ārvalstu tūroperatoru vizītes;
  - 1.7. Izdoti tūrisma informatīvie materiāli;
  - 1.8. Veikti tūrisma tirgus pētījumi;
  - 1.9. Ieviesti satura un tehnisko risinājumu jauninājumi Latvijas tūrisma valsts portālā www.latvia.travel

2. Tūrisma puduru (t.sk. reģionālo) veidošanas veicināšana:
  - 2.1. Nodrošināts atbalsts tūrisma pakalpojumu sniedzējiem informācijas nodrošināšanai interneta vidē;
  - 2.2. Veicināta informācijas pieejamība, uzturot un atjaunojot vides tūrisma informācijas standus;
  - 2.3. Nodrošināta komersantu izglītošana par uzņēmējdarbības attīstīšanu un tūrisma puduru (klasteru) veidošanas priekšrocībām;
  - 2.4. Organizēti studentu zinātniski pētniecisko darbu konkursi;
  - 2.5. Organizēti jauno tūrisma produktu konkursi.

3. Tūrisma pakalpojumu kvalitātes attīstība:
  - 3.1. Paaugstināta komersantu kompetence par viesmīlības un pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanu;
  - 3.2. Veicināta pakalpojumu kvalitātes sistēmas ieviešana tūrisma nozarē.

4. Latvijas tūrisma produkta iekļaušana kopējā Baltijas jūras reģiona valstu tūrisma piedāvājumā:
  - 4.1. Nodrošināta Baltijas jūras reģiona valstu sadarbība kopīgu tūrisma produktu, mārketinga un infrastruktūras attīstīšanā;
  - 4.2. Latvijas, Baltijas un Baltijas jūras reģiona valstu pozicionēšana mērķa tūrisma tirgos, izmantojot starptautisko organizāciju resursus.

2.3. Veiktie pētījumi

Pētījuma nosaukums - Latvijas kā ceļojumu tūrisma galamērķis prioritārajos tirgos 8 valstīs: Lielbritānijā, Vācijā, Nīderlandē, Norvēģijā, Somijā, Zviedrijā, Lietuvā, Igaunijā.

Pētījuma mērķis - Noskaidrot ekspertu viedokli par Latvijas tūrisma piedāvājumu, perspektīvu, potenciālo ceļotāju interesi par Latviju kā tūrisma galamērķi un ieteicamajiem pasākumiem, lai veicinātu tūristu plūsmas no šīm valstīm.

Par pētījuma veikšanu tika noslēgts līgums ar tirgus un sociālo pētījumu aģentūru “Latvijas Fakti” par summu 14 522 EUR.

Galvenie rezultāti.

Fokusa grupu diskusiju ietvaros tika iegūta informācija par sekojošām tēmām:

- Konkrētās valsts populārākie tūrisma galamērķi, tendences un ceļošanas motīvi, Latvija tā kontekstā.
- Ekonomiskā situācija valstī un citi izejošo tūrisma veicinošie un bremsējošie faktori.
- Ceļošanas iespēju novērtējums uz Latviju.
- Informācijas ieguves veidi: tūrisma mājaslapas, sociālie tīkli, TV/radio, avīzes/žurnāli, informatīvie bukleti, izstādes.
- Tendences ceļojumu pasūtīšanā un rezervēšanā – tūroperatori, aģenti, internets, u.c.
- Priekšstati – valsts, cilvēki, ekonomika, kultūra, vide, citi.
- Atpazīstamības statuss jeb informētības pakāpe par Latviju.
- Latvijas tūrisma produktu piedāvājuma novērtējums – aktīvās atpūtas, veselības, medicīnas, dabas, arhitektūras, kultūras, vēsturiskā mantojuma, gastronomijas, biznesa piedāvājums.
- Kas no tūrisma produktiem potenciālajiem tūristiem būtu pievilcīgs ārpus aktīvās tūrisma sezonas?
- Ceļojumu izvēles motivāciju bremsējošie iemesli un faktori.
- Apsauksmes un novērtējums par Latvijas apmeklējumu.

Atskaite par pētījumu pieejama šeit: <http://www.liaa.gov.lv/lv/turisms/izglitojosie-materiali/petijumi>

2.4. Sadarbības partneru finansēto programmu projekti

LIAA kopš 2008. gada kā projekta vadošais partneris sadarbībā ar Latvijas Tehnoloģisko centru nodrošina **Eiropas Biznesa atbalsta tīkla** – (turpmāk – EEN) darbību Latvijā. Tas ir pasaulē **plašākais biznesa atbalsta tīkls**, ko izveidojusi Eiropas Komisija ar mērķi īstenot Eiropas Savienības stratēģiju, veicināt ES izaugsmi un radīt jaunas darba vietas. EEN ir lielākais uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta kontaktpunktu tīkls, kas sniedz praktisku informāciju uz specifiskiem jautājumiem ES uzņēmējiem par ES lietām, īpaši izceļot mazos un vidējos uzņēmējus.

EEN pamatdarbībā ir atvērto durvju (no wrong door) koncepcija – kas nodrošina vienotus pakalpojumus neatkarīgi no tā, kurā valstī vai kontaktpunktā vēršas uzņēmējs.

EEN ir apvienojušās **vairāk nekā 600 partnerorganizācijas no vairāk nekā 60 pasaules valstīm**, tīklā darbojas **vairāk nekā 3000 ekspertu**. Tīkla darbība vērsta uz uzņēmējdarbības attīstību un starptautisko sadarbību, inovāciju veicināšanu un tehnoloģiju pārnesei. Galvenokārt konsultējot starptautisko tirgu apgūšanas jautājumos, kas sevī ietver dažādus specifiskākus jautājumus kā, intelektuālais īpašums, jautājumi par ES likumdošanu un standartizāciju. EEN sniedz iespēju izmantot uzņēmumu atgriezeniskās saites mehānismu, saņemt citu informāciju par tirgus prasībām, pakalpojumi iekļauj arī tehnoloģiju pārnesei un inovāciju auditu veikšanu un inovāciju kapacitātes celšanas pasākumus. Tīkls informē par ES finanšu pieejamību un finansiālā atbalsta iespējām ES mērogā.

2014. gadā LIAA un Latvijas tehnoloģiskais centrs iesniedza projekta pieteikumu programmā „Uzņēmēju un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēja” (COSME), lai varētu noslēgt ietvara līgumu, kas paredz projekta aktivitātes Latvijā īstenot no 2015. - 2020. gadam.

Detalizēta informācija par EEN sniegtajiem pakalpojumiem un to izmantošanas iespējām ir pieejama EEN tīmekļa vietnes www.een.lv sadaļā *Pakalpojumi*.

2016. gadā EEN sniedza konsultācijas, gan par ES likumdošanu un standartizāciju, gan par ES finanšu piesaisti un citām atbalsta iespējām uzņēmējiem, par inovācijām un tehnoloģiju pārnesei, kā arī par ārējās tirdzniecības un intelektuālā īpašuma jautājumiem, organizēja virkni informatīvo un izglītojošo semināru, kā arī veica dažādas ar informācijas sniegšanu saistītas aktivitātes. EEN organizēja ienākošās un izejošās tirdzniecības misijas, kā arī vairākus brokerpasākumus jeb kontaktbiržas.

Papildus aprakstu par EEN informācijas sniegšanas aktivitātēm skatīt pārskata 5.sadaļā.

Budžeta līdzekļu izlietojums 2016. gadā un salīdzinājums ar iepriekšējo gadu atspoguļots 2. tabulā.

2.5. Būtiskākie pakalpojumi

Nodrošinot 2012. gada 11. decembra Ministra kabineta noteikumos Nr.857 „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras nolikums” noteikto LIAA funkciju izpildi, **LIAA sniedza sekojošus pakalpojumus** (detalizēti aprakstīti pārskatā):

- 1) atbalsts ārvalstu kompānijām potenciālo investīciju projektu realizācijai Latvijā;
- 2) ārējās tirdzniecības semināru organizēšana Latvijā;
- 3) ārvalstu kompāniju biznesa sadarbības piedāvājumu/pieprasījumu izplatīšana Latvijā;
- 4) informācija un konsultācijas interesentiem (uzņēmējiem, universitātēm, zinātniskajiem institūtiem, privātpersonām u.c.) par ES Pētniecības un inovāciju programmu *Horizon 2020*;

- 5) informācija un konsultācijas Latvijas komercsabiedrībām par jautājumiem saistībā ar ES uzņēmējdarbības vidi un tiesībām uzņēmējdarbības jomā;
- 6) informācija un konsultācijas Latvijas komersantiem par dizaina risinājumu izmantošanu to konkurētspējas celšanai;
- 7) informācija un konsultācijas par ārējās tirdzniecības jautājumiem;
- 8) informācijas sniegšana ārvalstu kompānijām par Latvijas komercsabiedrībām, to projektiem, precēm un pakalpojumiem;
- 9) informācijas sniegšana ārvalstu kompānijām par uzņēmējdarbības vidi Latvijā;
- 10) informācijas sniegšana par pieejamo Valsts un ES atbalstu uzņēmējdarbības un inovācijas attīstībai;
- 11) informācijas sniegšana par uzņēmējdarbības uzsākšanu.

Saskaņā ar 2013. gada 3. septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.716 „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras maksas pakalpojumu cenrādis” LIAA sniedza **sekojošus maksas pakalpojumus:**

- 1) biznesa kontaktu dibināšana Latvijas komersantiem ārvalstīs;
- 2) tikšanās programmu sagatavošana ārvalstu kompānijām, kuras vēlas Latvijā realizēt preces un pakalpojumus;
- 3) eksporta semināru organizēšana Latvijā;
- 4) reklāmas izvietošana LIAA informatīvajos materiālos.

LIAA sniedza pārvaldībā esošas ēkas Pērses ielā 2, Rīgā, telpu iznomāšanas pakalpojumus, saskaņā ar 2010. gada 08. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.515 "Noteikumi par valsts un pašvaldību mantas iznomāšanas kārtību, nomas maksas noteikšanas metodiku un nomas līguma tipveida nosacījumiem”.

3. Pārskats par LIAA vadības un darbības uzlabošanas sistēmām

LIAA iekšējās kontroles sistēma ir izveidota, pamatojoties uz visaptverošiem iekšējās kontroles sistēmas pamatelementiem: kontroles vidi, darba izpildes novērtējumu, risku vadību, kontroles aktivitātēm, uzraudzību, efektīvu informācijas apriti un savstarpēju komunikāciju.

LIAA iekšējās kontroles sistēmas nodrošināšanai ir ieviesta tāda organizatoriskā struktūra, kas skaidri nosaka personāla atbildību, pilnvaras, pienākumu sadali un atskaitīšanās kārtību. LIAA 2016. gada organizatorisko struktūru skatīt šī pārskata 1.1. sadaļā un LIAA reglamentu tīmekļa vietas www.liaa.gov.lv sadaļā *Normatīvie akti*.

Ieviešot ārējo auditu, revīziju, pārbaūžu un citu novērtējumu rezultātā sniegtos ieteikumus iekšējās kontroles sistēmas darbības pilnveidošanai, kā arī izteikto ieteikumu ieviešana apliecina, ka LIAA iekšējā kontroles sistēma darbojas un kopumā novērtētās kontroles ir atbilstošas, pietiekamas un efektīvas, kas sniedz pietiekamu pārliecību, ka LIAA izveidotā iekšējās kontroles sistēma nodrošina iestādes izvirzīto uzdevumu izpildi atbilstoši darbības mērķim un saskaņā ar ārējos un iekšējos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Lai nodrošinātu aģentūras sniegto pakalpojumu atbilstību uzņēmēju un normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, LIAA ir izveidota un ieviesta *kvalitātes vadības sistēma, lai panāktu līdzsvaru starp uzņēmēju vajadzību apmierināšanu un aģentūras noteiktajām funkcijām, kā arī radītu pārliecību uzņēmējiem par sniegto pakalpojumu kvalitātes stabilitāti.*

LIAA sniegto pakalpojumu pilnveidošanai regulāri tiek organizētas klientu aptaujas, analizējot klientu viedokli un iesniegtos priekšlikumus darbības pilnveidošanai. 2016. gadā sniegto pakalpojumu kvalitāte ir novērtēta ļoti atzinīgi. Detalizēti ar to var iepazīties pārskata 5.2. sadaļā.

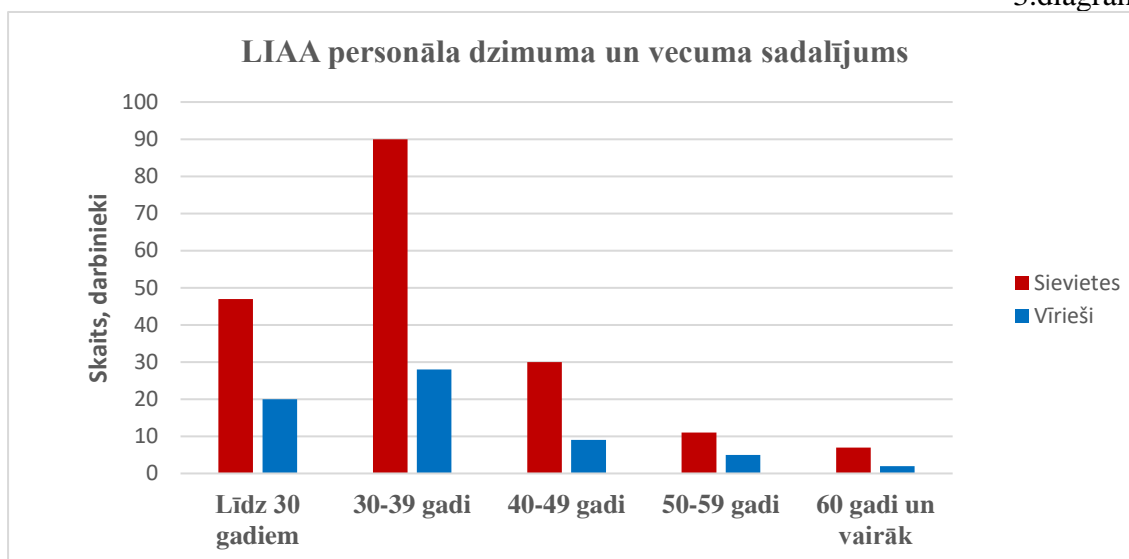
4. LIAA personāls

Katras iestādes un uzņēmuma lielākā vērtība ir profesionāls un kompetents personāls, kas nodrošina tā pilnvērtīgu darbību.

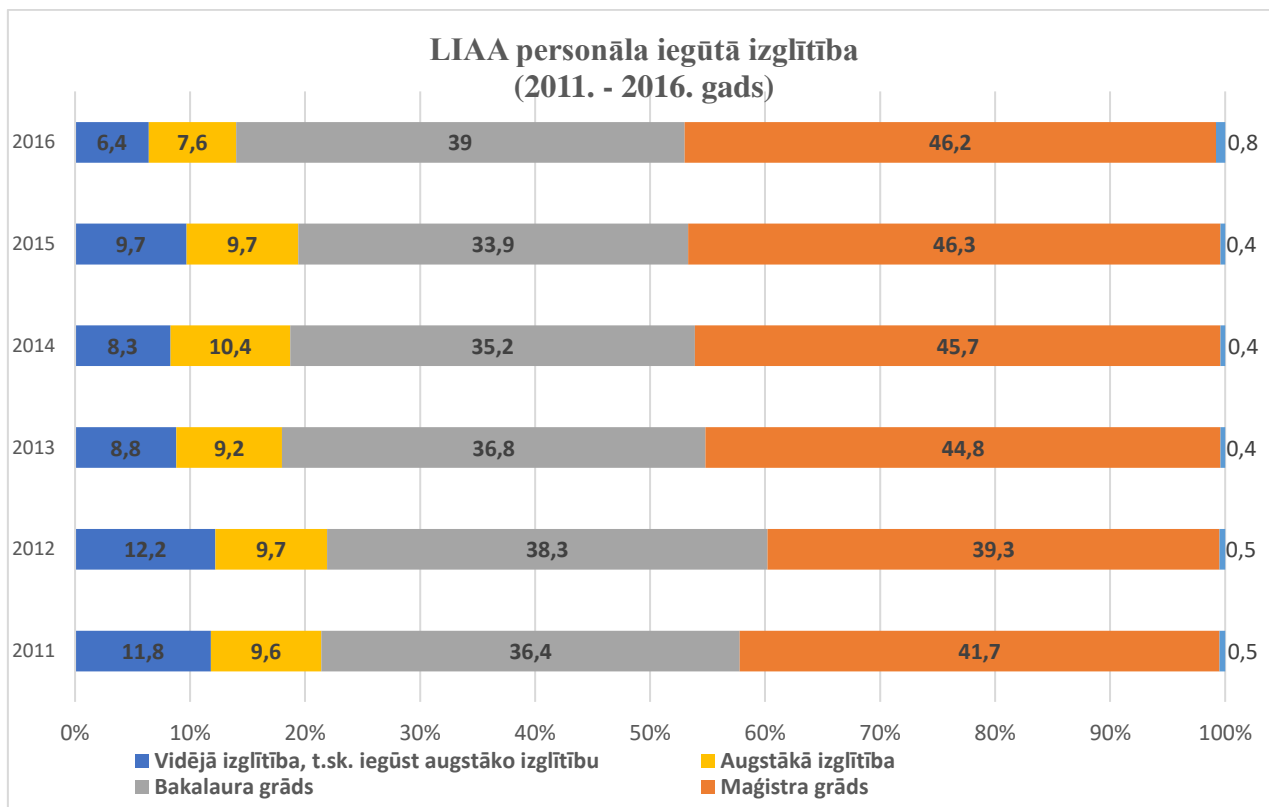
LIAA 2016. gadā nodrošināja vidēji 248 amata vietas, un vidējais nodarbināto skaits bija 242 darbinieki. Darba tiesiskās vai civildienesta attiecības ar LIAA nodibināja 75 darbinieki, savukārt tika pārtrauktas ar 65 darbiniekiem. Personāla rotācijas koeficients bija 0,57, un personāla atjaunošanās koeficients, kas norāda uz pieņemto personu skaitu attiecībā pret vidējo darbinieku skaitu - 0,34.

2016. gadā 26% jeb 64 no 249 darbiniekiem (uz gada beigām) bija vīrieši un 74% jeb 185 – sievietes, galvenokārt vecumā no 30 līdz 39 gadiem (3. diagramma).

3.diagramma

LIAA darbību nodrošina augsti izglītots, profesionāls un kompetents personāls. Iegūta augstākā izglītība ir 93,6% darbinieku, turklāt 47% no tiem ir iegūts maģistra vai doktora grāds. (4. diagramma).

Lai nodrošinātu personāla izaugsmi un nepārtraukti pilnveidotu sniegto pakalpojumu kvalitāti LIAA nodrošināja darbinieku apmācības, izvērtējot katra darbinieka mācību nepieciešamību efektīvākai darba uzdevumu izpildei.

Nodarbināto profesionālās zināšanas un iemaņas tika pilnveidotas Valsts administrācijas skolas organizētajosursos un semināros, kā arī darbinieki piedalījās dažādos pieredzes apmaiņas pasākumos. Pieaicinot speciālistus, tika noorganizētas mācības par informācijas drošību un praktiskās evakuācijas un ugunsdrošības apmācības.

Uzsākot darbu, jaunie darbinieki tika iepazīstināti ar LIAA stratēģiju, funkcijām un uzdevumiem, iekšējiem normatīviem aktiem, ar iestādes darbību kopumā un ikdienā nepieciešamo informāciju.

Lai nodrošinātu Valsts pārvaldes cilvēkresursu attīstības koncepcijā noteikto mērķu sasniegšanu, nodarbinātajiem tika noteikti ikgadējie sasniedzamie mērķi un veicamie uzdevumi, kā arī veikta to izpildes novērtēšana.

5. Komunikācija ar sabiedrību

5.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

2016. gadā, nodrošinot komunikācijas pasākumu īstenošanu, sabiedrība regulāri tika informēta par LIAA plānotajiem pasākumiem un aktualitātēm. Ziņas par jaunumiem un pasākumiem regulāri tika ievietotas LIAA tīmekļa vietnēs, ziņu aģentūru LETA un BNS tīmekļa vietņu sadaļās *Preses relīzes*. LIAA aktīvi nodrošināja komunikāciju gan vietējā, gan starptautiskajā vidē sociālos tīklos: www.twitter.com/LIAALatvija, www.twitter.com/LIAAglobal, www.linkedin.com/LIAA, Facebook un YouTube.

Izvērtējot LIAA publicitāti Latvijas medijos, kopumā tā bijusi pozitīva vai neitrāla. **2016. gadā** LIAA publicitātes apjoms sasniedza rādītāju **3321**, kas ir nedaudz zemāks nekā iepriekšējā gadā.

Visbiežāk medijos pieminētās tēmas bija saistītas ar uzņēmējdarbības atbalstu un LIAA organizētajiem pasākumiem.

Visbiežāk publikāciju/ sižetu avoti, līdzīgi kā iepriekšējos gados, bija interneta portālos, reģionālajā presē, radio un ziņu aģentūrās.

Līdztekus sadarbībai ar masu mēdijiem un informatīvajiem izdevumiem, jau kārtējo reizi LIAA iesaistījās populārā skolēnu karjeras izglītības pasākumā un piedāvāja iespēju skolēniem gūt padziļinātu ieskatu aģentūras norisēs, gūstot priekšstatu, par darbiniekam nepieciešamajām profesionālajām prasmēm un pieredzi, *Latvijas Ēnu dienas* ietvaros.

LIAA izveidotā **Klientu apkalpošanas nodaļa** īstenoja *Vienas pieturas aģentūras funkcijas*, sniedzot uzņēmējiem kvalitatīvu informāciju un konsultācijas gan klātienē, gan organizējot seminārus, gan atbildot uz uzņēmēju uzdotajiem jautājumiem par LIAA sniegtajiem pakalpojumiem, aktualitātēm un pasākumiem. Klientu apkalpošanas nodaļas speciālisti veica sabiedrības informēšanu sniedzot prezentācijas gan LIAA, gan arī citu institūciju organizētajos pasākumos.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 25. maija noteikumiem Nr.480 „Vienotā pakalpojumu portāla informācijas apmaiņas kārtība” LIAA kā atbalsta centrs, sniedza konsultācijas komersantiem par publisko pakalpojumu portāla www.latvija.lv katalogā pieejamiem pakalpojumu aprakstiem, kā arī par pakalpojumiem, kas nav aprakstīti katalogā, bet kas saistīti ar saimniecisko darbību.

Tīmekļa vietnes

Tīmekļa vietnē www.liaa.gov.lv LIAA klientiem un ikvienam sabiedrības pārstāvim sniedz oficiālu un operatīvu informāciju par LIAA funkcijām, uzdevumiem un aktualitātēm.

LIAA tīmekļa vietne www.liaa.gov.lv 2016. gadā, pēc *Google Analytics* statistikas datiem ir aplūkota 1 259 939 reizes, kas salīdzinājumā ar 2015. gadu ir nedaudz pieaugusi. Visbiežāk apmeklētās LIAA mājaslapas sadaļas bija *Fondi* un *Pasākumi*.

Nodrošinot aktuālākās informācijas pieejamību 2016. gadā LIAA uzturēja šādas interneta mājaslapas:

- LIAA oficiālajā mājaslapā www.liaa.gov.lv pieejama informācija par aģentūru, tās funkcijām, uzdevumiem, pasākumiem, aktualitātēm, kā arī cita veida plaša informācija saistīta ar uzņēmējdarbības attīstību, veicināšanu un atbalstu. Mājaslapā informācija tiek uzturēta latviešu, angļu, krievu, japāņu un ķīniešu valodās. Lai mājaslapu padarītu pieejamāku plašākai auditorijai un nodrošinātu ērtāku lietošanu tās pašreizējiem lietotājiem ir izveidota LIAA tīmekļa vietnes **mobīlā versija**.
- Eksporta vietne eksports.liaa.gov.lv ir izveidota, lai uzņēmumu un citu LIAA klientu vajadzībām vienuviet tiktu apkopota informācija par aktivitātēm Latvijas eksportā, ietverot gan LIAA aktivitātes, gan pārpublicējot ārējo avotu informāciju.
- LIAA administrētajā ārējās tirdzniecības portālā www.exim.lv Latvijas uzņēmējiem ir iespēja izveidot sava uzņēmuma biznesa profilu tādejādi iepazīstinot ar uzņēmuma darbību un produktiem. Latvijas un ārvalstu kompānijām ir iespēja iepazīties un ievietot informāciju par biznesa piedāvājumiem un pieprasījumiem, uzzināt par eksporta veicināšanas aktivitātēm Latvijā un ārvalstīs.
- www.een.lv ir oficiāla Eiropas Biznesa atbalsta tīkla oficiāla tīmekļa vietne. Tā satur informāciju par tā funkcijām, uzdevumiem, pasākumiem, aktualitātēm.
- www.foodlatvia.lv ir bezmaksas e-katalogs, kur ikviens interesents var iepazīties ar Latvijas pārtikas ražotāju produktu klāstu un gūt ieskatu pārtikas nozares piedāvājumā kopumā, kā arī detalizēti izpētīt piedāvātās produktu grupas un konkrētus produktus.

Elektroniskajā katalogā Latvijas uzņēmumi var publicēt informāciju par uzņēmuma produktiem, ko piedāvā ārējiem tirgiem.

- Tīmekļa vietne www.latvia.travel ir Latvijas oficiālais tūrisma portāls, kas ir veidots ar mērķi veicināt Latvijas kā tūrisma galamērķa popularitāti, tādējādi palielinot vairākdienu ceļotāju skaitu valstī no mērķa tirgiem (Lietuva, Igaunija, Krievija, Vācija, Somija, Zviedrija, Norvēģija, Lielbritānija, kā arī Japāna, Ķīna, ASV). Portālam ir nozīmīga loma potenciālo tūristu informēšanai par Latvijas tūrisma piedāvājumu un tas tiek izmantots kā praktiskās informācijas avots tiem, kas jau izvēlējušies Latviju kā nākamo galamērķi un iedvesmas avots galamērķa izvēles fāzē. Portāls ir pieejams 9 valodās (latviešu, angļu, krievu, lietuviešu, igauņu, vācu, zviedru, somu un japāņu).
- Tīmekļa vietne www.qlatvia.lv ir Q-Latvia (Latvijas tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmas) vietne. Mājaslapa tiek veidota, lai tūrisma pakalpojumu sniedzējiem izskaidrotu kvalitātes nozīmi tūrismā, sniegtu informāciju par iespējām iesaistīties kvalitātes sistēmā, informētu par Q-Latvia zīmes piešķiršanas kārtību un tās priekšrocībām. Mājaslapā paredzēts ievietot arī izglītojošus materiālus par servisa kvalitāti un labās prakses piemēriem.
- LIAA pasākumu *web platforma* – *Platforma* satur informāciju par aktuālo, LIAA organizēto pasākumu, tā aktualitātēm, pasākumu programmu, informāciju par lektoriem uc. ar pasākumu saistīto informāciju.
- Interneta (piezemēšanās) mājaslapas veidotas interneta reklāmas *Ad Words* kampaņai Zviedrijā, Dānijā, Lielbritānijā, Vācijā, Japānā un Ķīnā, lai popularizētu Latvijas kokapstrādes, pārtikas rūpniecības, metālapstrādes un mašīnbūves, apģērba un tekstila rūpniecības, ķīmiskās rūpniecības un farmācijas nozares.
  - food-industry-latvia.liaa.gov.lv
  - wood-industry-latvia.liaa.gov.lv
  - engineering-latvia.liaa.gov.lv
  - textile-industry-latvia.liaa.gov.lv
  - chemical-industry-latvia.liaa.gov.lv

Papildus LIAA mājaslapā ievadītās informācijas aktualizācijai, par LIAA sniegtajiem publiskiem pakalpojumiem tika aktualizēta informācija arī Latvijas valsts portālā www.latvija.lv.

Tā kā **ES fondu 2007.–2013.** gadu plānošanas perioda projektu administrēšana faktiski bija noslēgusies, samazinājās arī Klientu apkalpošanas nodaļas speciālistu sniegto konsultāciju apjoms, kas kopumā sastādīja **2086 visaptverošas konsultācijas** un atbildes uz klientu uzdotiem jautājumiem uz klientu uzdotiem jautājumiem.

Kā jau iepriekšējos gados, Klientu apkalpošanas nodaļas speciālisti katru mēnesi apkopoja un aktualizēja informāciju par Latvijā **pieejamiem atbalsta instrumentiem uzņēmējiem**, ko piedāvā un administrē ne tikai LIAA, bet arī citas iestādes un fondi. Apkopotais informatīvais materiāls tika publicēts LIAA tīmekļa vietnē www.liaa.gov.lv.

Izsmelīga un aktuāla informācija par aģentūras administrētajām ES fondu aktualitātēm interesentiem bija pieejama LIAA tīmekļa vietnes www.liaa.gov.lv sadaļā *Fondi*, kā arī aktuālā informācija tika publicēta Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā *Latvijas Vēstnesis*.

2016. gadā LIAA turpināja iepriekšējos gados īstenoto komunikāciju un sabiedrības informēšanu, lai nodrošinātu uzņēmējus ar precīzu, izsmelīgu un pieejamu informāciju par iespējām saņemt atbalstu **eksporta veicināšanā un ārvalstu investīciju piesaistē**.

Visplašākā informāciju par eksporta veicināšanas un investīciju piesaistes jautājumiem bija pieejama LIAA administrētajās interneta mājaslapās kā arī dažādos LIAA izdotajos informatīvos un mārketinga materiālos.

Būtisks atbalsts uzņēmējiem bija LIAA organizētie **informatīvie un izglītojošie semināri**.

Informācija par LIAA organizētajiem semināriem regulāri un strukturēti tika ievietota aģentūras tīmekļa vietnes www.liaa.gov.lv sadaļā *Pasākumi*, kā arī par EEN organizētajiem un sadarbībā organizētajiem pasākumiem www.een.lv tīmekļa vietnes sadaļā *Pasākumi*.

Kopumā 2016. gadā tika noorganizēti **32 semināri** par ārējās tirdzniecības jautājumiem. Kopējais dalībnieku skaits bija vairāk nekā **1400**.

EEN tīmekļa vietnes www.een.lv sadaļā *Publikācijas* pārskata periodā tika publicēti *informatīvie ziņojumi* un *faktu lapas* par aktualitātēm, pasākumiem, u.c. uzņēmējiem aktuālu informāciju, kā arī tīmekļa vietnē ir pieejami dažādos Latvijas medijos publicētie raksti.

Interesentiem bija nodrošināta iespēja iepazīties ar biznesa sadarbības un tehnoloģiju sadarbības piedāvājumiem no citām EEN projektā iesaistītajām valstīm, dažādiem uzņēmumiem, kas meklē sadarbības partnerus, vēlas pirkt un pārdot, piedāvā vai vēlas iegādāties jaunus un inovatīvus tehnoloģiskus risinājumus.

Sadaļā *Semināru materiāli* pieejami semināros un konferencēs izmantotie *prezentācijas materiāli*.

Sadaļā *Pasākumi* bija iespējams atrast informāciju ne tikai par EEN Latvijā un LIAA organizētajiem pasākumiem, bet arī par ārvalstu partnerorganizāciju organizētiem pasākumiem.

2016. gadā, līdzīgi kā iepriekšējā gadā, tika noorganizēti vairāki apjomīgi *biznesa forumi*. Gada pirmajā pusē “*Eksporta forums - „Magnetic Latvia 2016”*”. Pasākumā eksperti no Lielbritānijas prezentēja efektīvas stratēģijas starptautiskās konkurētspējas veicināšanai un LIAA pārstāvniecību vadītāji kopā ar Latvijas eksportētājiem analizēja dažādus paņēmienus veiksmīgai iekļūšanai ārējos tirgos. Latvijas eksportētāji dalījās izvēlēto stratēģiju īstenošanas pieredzē. Forums tika plaši apmeklēts, un tajā kopumā piedalījās 239 dalībnieki.

Nākamajā dienā pēc foruma tika organizēta kontaktbirža „Uzņēmēju individuālās tikšanās ar LIAA pārstāvniecību ārvalstīs vadītājiem” – kuras laikā uzņēmēji tikās ar izvēlētajiem LIAA Ārējo ekonomisko pārstāvniecību vadītājiem. Tiekoties ar Latvijas ārējiem ekonomiskajiem pārstāvjiem, uzņēmējiem bija iespēja uzzināt par eksporta iespējām un izvērtēt savu potenciālu, individuāli pārrunājot intereses prioritārajos ārvalstu tirgos. Tiem uzņēmējiem, kuri interesējās par starptautisko tehnoloģiju pārnesi un biznesa sadarbību ārvalstīs, kontaktbiržā bija iespēja tikties arī ar Eiropas Biznesa atbalsta tīkla darbiniekiem.

Vēl divas uzņēmēju un LIAA pārstāvniecību ārvalstīs darbinieku *kontaktbiržas* notika oktobrī un decembrī. Kopumā kontaktbiržās piedalījās 675 dalībnieki.

Jāatzīmē arī Daugavpilī sadarbībā ar Daugavpils pilsētas domi organizētais IV Starptautiskais Austrumbaltijas biznesa forums un LIAA organizētā kontaktbirža, kuras laikā LIAA pārstāvji tikās ar 150 foruma dalībniekiem.

Gada nogalē interesenti tika aicināti uz ikgadējo LIAA *Biznesa forumu*, lai ieskatītos pasaules tendencēs, gūtu praktiskas atziņas un iedvesmotos jauniem izaicinājumiem. Biznesa forumā uzņēmējiem bija iespēja satikt un dzirdēt pasaulē atzītus biznesa ekspertus. Ārvalstu profesionāli pārstāvēja ļoti dažādas jomas, iezīmējot biznesa aizraujošo nezināmo nākotni no dažādiem skatupunktiem, mēģinot ikvienu apmeklētāju aizraut un iedvesmot stāties pretim biznesa pasaules izaicinājumiem. Pasākumā kopumā piedalījās 532 dalībnieki.

ikgadējais *konkurss “Eksporta un inovācijas balva 2016”*. Dalībai konkursā tika saņemti 117 pieteikumi, no kuriem finālam tika izvirzīts 31 uzņēmums.

8. decembrī ar svinīgu godalgojumu pasniegšanu Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā noslēdzās

Informācija par konkursa laureātiem izvietota LIAA mājaslapas www.liaa.gov.lv sadaļā *Eksporta un inovācijas balva 2016*, LIAA ārējās tirdzniecības portālā www.exim.lv, kā arī eksporta mārketinga un informatīvajos materiālos.

5.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņošanai par apmierinātību ar LIAA darba kvalitāti un to rezultāti

Izvērtējot regulārajās klientu aptaujās iegūtos rezultātus, nodrošinot eksporta veicināšanas, investīciju piesaistes, inovācijas veicināšanas, kā arī informācijas sniegšanas pakalpojumus ES fondu apgūvē, LIAA darbība 2016. gadā tika novērtēta ļoti atzinīgi, t.i. 97,2 % (palielinājies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu) klientu novērtēja sniegto pakalpojumu kvalitāti pozitīvi, 2,7 % (samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu) vērtēja kā apmierinošu un tikai 0,1 % (samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu) vēlējas saņemt kvalitatīvākus pakalpojumus.

5.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

2016. gadā LIAA turpināja iepriekšējos gados iedibināto **sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, uzņēmēju apvienībām un citām institūcijām**, nododot LIAA sagatavoto/apkopoto informāciju par Latvijas priekšrocībām ārvalstu tiešo investīciju piesaistei.

Ar mērķi uzlabot uzņēmējdarbības vidi un sekmēt ārvalstu investīcijas Latvijā, LIAA organizēja ikgadējo Latvijas valdības un Ārvalstu investoru padomes Latvijā (ĀIPL) augsta līmeņa tikšanos.

2016. gada septembrī LIAA noorganizēja ceturto POLARIS forumu par investīciju vides jautājumiem, kurā kā vieni no POLARIS procesa dalībniekiem piedalījās arī nevalstisko un uzņēmēju organizāciju pārstāvji (līdztekus augstām valsts amatpersonām, pašvaldību vadītājiem, vadošiem uzņēmējiem, augstskolu un zinātnisko institūtu pārstāvjiem un valsts institūcijām). Šajā POLARIS forumā ārvalstu viesi dalījās ar savu pieredzi aprites ekonomikas stratēģiju īstenošanā, izdevīgi apvienojoties, viedi daloties un sekojot jaunākajām pasaules tendencēm.

LIAA aktīvi sadarbojās ar nozaru asociācijām regulāri informējot tās par sadarbības piedāvājumiem, biznesa pieprasījumiem, rīkotajām tirdzniecības misijām, iespējamo dalību starptautiskajās izstādēs.

Nevalstisko organizāciju pārstāvji ir aktīvi piedalījušies dažādos LIAA rīkotajos pasākumos.

LIAA organizētajās Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas un LIAA trīspusējās sanāsmēs piedalījās arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvji, lai pārrunātu īstenotos un plānotos eksporta veicināšanas pasākumus.

LIAA aktīvi līdzdarbojās Ārējās ekonomiskās politikas koordinācijas padomē, piedaloties padomes darbā un Ekspertu darba grupās.

Tūrisma mārketingu aktivitāšu rīkošana ārvalstu tirgos tika nodrošināta aktīvi sadarbojoties ar Tūrisma asociācijām un biedrībām (reģionālajām tūrisma asociācijām, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociāciju, Tūrisma aģentu un operatoru asociāciju, Latvijas kempingu asociāciju, Rīgas Tūrisma attīstības biroju, Latvijas Kūrortpilsētu asociāciju, Latvijas lauku tūrisma asociāciju "Lauku Ceļotājs", Latvija Piļu un muižu asociāciju, Latvijas gidu asociāciju u.c.), kas pasākumu rīkošanā tika piesaistītas kā partneri.

Sadarbībā ar vairākām tūrisma asociācijām tika rīkoti dažādi apmācību semināri, kā arī, lai veicinātu sadarbību ar asociācijas biedriem, viedokļu apmaiņu un diskusijas par tūrisma attīstības jautājumiem, LIAA piedalījās dažādos asociāciju rīkotajos pasākumos.

6. Plānotie pasākumi 2017. gadā

6.1. Galvenie uzdevumi

Ņemot vērā LIAA noteiktās funkcijas un uzdevumus, 2017. gada darba plānā ir noteikti konkrēti uzdevumi katrai struktūrvienībai un iestādei kopumā.

LIAA galvenie uzdevumi:

- nodrošināt esošo Latvijas Ārējo ekonomisko pārstāvniecību uzturēšanu ārvalstīs un ASV pārstāvniecības atvēršanu un darbības nodrošināšanu;
- īstenot investīciju piesaisti;
- īstenot ārvalstu investīciju piesaistes nodrošināšanai LIAA izstrādāto investīciju piesaistes metodiku *POLARIS process*;
- veicināt un atbalstīt Latvijas eksportspējīgu uzņēmumu attīstību un produktu virzīšanu ārvalstu tirgos;
- informēt un iedrošināt sabiedrību uzsākt inovatīvu uzņēmējdarbību;
- atbalstīt jaunu dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu komersantu izveidi un attīstību Latvijas reģionos;
- veicināt inovācijas aktivitāti MVK, tehnoloģiju pārnese ceļā sniedzot tiem atbalstu jaunu vai būtiski uzlabotu produktu vai tehnoloģiju attīstībai, kas sniedz ieguldījumu *Viedās specializācijas stratēģijas* mērķu sasniegšanā;
- sekmēt pētniecības organizāciju īpašumā esošo pētniecības rezultātu komercializāciju gan Latvijā, gan ārvalstīs ar nolūku palielināt pētniecības organizāciju ienākumus no pētījumu rezultātu komercializēšanas, vai pārvēršot pētījumu rezultātus veiksmīgā uzņēmējdarbībā;
- veicināt jaunuzņēmumu veidošanos Latvijā, lai sekmētu pētniecību, kā arī inovatīvu ideju, produktu vai procesu izmantošanu saimnieciskajā darbībā;
- nodrošināt LIAA administrēto ES fondu 2007 – 2013 projektu pēcuzraudzību;
- nodrošināt ar Norvēģijas finanšu instrumenta atbalstu izveidotās programmas „Inovācijas zaļās ražošanas jomā” īstenošanu, sekmējot inovatīvu uzņēmumu attīstību, atbalstot uzņēmumu ieguldījumus jaunu produktu un tehnoloģiju, tostarp „zaļo”, izstrādē un ieviešanā ražošanā, sekmējot investīcijas jaunu ražotņu izveidē un darba spēka produktivitātes paaugstināšanā;
- īstenot potenciālajiem un esošajiem LIAA klientiem konsultatīva, skaidrojoša un izglītojoša rakstura pasākumus;
- tūrisma informācijas kvalitātes un apjoma palielināšana digitālajos medijos (sociālajos tīklos, blogos, tūrisma portālos);
- tūrisma portāla latvia.travel satura attīstība atbilstoši tirgus tendencēm;
- sadarbības attīstīšana ar Ķīnu tūrisma jomā, veicinot tūristu plūsmas palielināšanos;
- Latvijas gastronomijas tūrisma popularizēšanas pasākumi prioritārajos mērķa tirgos;
- darījumu tūrisma veicināšanas pasākumi, lai Latvijai piesaistītu konferenču un citu darījumu pasākumu rīkotājus.

6.2. Plānotie sadarbības projekti un pētījumi

LIAA 2017. gadā darbu turpinās Eiropas Komisijas izveidotais *EEN* Latvijā jeb Eiropas mēroga atbalsta tīkls uzņēmējiem, kas nodrošina vienotus pakalpojumus uzņēmējdarbības un inovāciju jomā. Latvijā tā darbību nodrošina tā galvenais koordinators – LIAA, kā arī otra partnerorganizācija – Latvijas Tehnoloģiskais centrs.

2017. gadā LIAA plāno veikt **pētījumu** tūrisma jomā **“Mērķa tirgu izpēte un interešu analīze caur interneta meklētājsistēmām”**.

6.3. Finanšu saistības

LIAA 2017. gadā ilgtermiņa saistībās plānoti 20 781 177 *euro*:

1. Eiropas Reģionālā attīstības fonda projektu īstenošanai (2014-2020) – 14 845 667 *euro*;
2. Eiropas Kopienas iniciatīvu projektiem - 754 365 *euro*;
3. Atmaksām valsts pamatbudžetā par mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu - 57 501 *euro*;
4. Atmaksām mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" finansējuma saņēmējam par veiktajiem izdevumiem no ārvalstu finanšu palīdzības - 192 379 *euro*;
5. Tehniskajai palīdzībai Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020) - 668 721 *euro*;
6. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētās programmas „Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā” īstenošanai – 4 262 544 *euro*.